Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 158 (12.812).
9 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ГАЗЕТАНИНГ БУГУНГИ СОНИДА:

„Оқ олтин" далаларида ❊ *Ғалла фронтидан хабарлар* ❊ Донгдор экскаваторчининг марраси ❊ Республикамиз ирригациясининг равнақи ❊ Меҳнат аҳлига ❊ **Харидорларини топмаётган моллар** ❊ ***Конвертларни очганда*** ❊ Дунё харитаси олдида ❊ **Фарзанд меҳри ҳақида.**

МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШ — МУҚАДДАС БУРЧИМИЗ

Шу кунларимизнинг мазмунини, ҳаётбахш меҳнат жўшқинлигини белгиловчи қанчадан-қанча янгиликлар вужудга келмоқда. Республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллиги шарафига авж олиб кетган миллионлар мусобақаси халқ меҳнатининг катта самараларини ёрқин ифода этмоқда. Республикамиз саноати ярим йиллик топшириқни катта муваффақиятлар билан якунлади. Саноат маҳсулотининг умумий даражаси ўтган йилдагидан анча кўп. Ўнлаб йирик корхоналар, қурилишлар ва транспорт коллективлари ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларини яхши бажаряптилар.

Қишлоқ меҳнаткашларининг юбилей йилини муносиб нишонлаш юзасидан қилаётган ишлари юксак натижалар бераётганлигидан ҳаммамиз мамнунмиз. Республикамиз пиллачилари жуда катта ғалабани қўлга киритдилар, мамлакатга 16 минг тоннадан зиёдроқ энг қимматли хом ашё етказиб бердилар. Қоракўл тери топшириш йиллик плани ҳам бажарилди. Ярим йиллик учун сут тайёрлаш юзасидан белгиланган план анча ортиғи билан адо этилди. Ғаллакорларимиз кун сайин янги марраларни эгалламоқдалар. Эрта-индин давлатга дон топшириш плани ҳам бажарилади. Пахтакорларнинг бу йил камида 3 миллион 600 минг тонна ҳосил кўтариш соҳасидаги курашлари ҳақиқатан ҳам жанговар фронт тусини олди. Илғор бошқармалар, хўжаликлар, юқори ҳосил усталари бошчилик қилаётган бўлимлар, бригадалар ва звенолар ғўзаларни текис ҳосилга киритиб олмоқдалар. Демак, халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида вужудга келган юксак кўтарилиш республикамиз меҳнаткашларининг умумхалқ байрами — юбилей шарафига олган социалистик мажбуриятларини бажариш йўлида қилаётган олиҳиммат ишларининг самарасидир.

Қилинаётган бу ишлар катта ва масъулиятли вазифаларни амалга ошириш соҳасида эришилган дастлабки натижалардир. Юбилейга катта совғалар билан бориш, олинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажариш асосий ва шарафли ишдир. Шу йилнинг бошларида қанчадан-қанча шаҳарлар, саноат корхоналари, қурилиш, транспорт коллективлари, маданий-маиший муассасалар, колхоз ва совхозлар, районлар ва бошқармалар 1964 йил топшириқларини ошириб бажаришга қаратилган конкрет мажбуриятларни, социалистик мусобақа шартларини қабул қилдилар. Жуда кўп коллективлар ўз мажбуриятларини бажара бориб, яхши кўрсаткичларни қўлга киритмоқдалар. Илғор коллективларнинг тажрибаси уларда мавжуд ҳамма воситалардан, техникадан, ички резервлардан, ишчи кучларидан, ер-сув ва механизмлардан моҳирлик билан фойдаланилганда меҳнат унумдорлиги қанчалик ўса боришини, маҳсулот таннархи эса камайишини ёрқин кўрсатмоқда. Тошкент, Андижон, Фарғона саноат корхоналари план топшириқларини ошириб бажараётган эканлар ана шу жойлардаги партия ташкилотларининг халқ хўжалигига ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилаётганликларини, ишлаб чиқаришда коммунист ва комсомолларнинг ролини ошириб бораётганликларини кўрсатади.

Партия, совет, хўжалик органининг раҳбари, корхона, совхоз директори, колхоз раиси, бошқарма, бўлим, бригада, цех ёки звено бошлиғи одатда ўзи бошқараётган коллективнинг иродасини ифода этиб, улар номидан социалистик мажбуриятлар олар экан, бошқача қилиб айтганда, у ўз коллективининг ҳис-туйғуларини изҳор этиб, ваъда берар экан, у ёки бу коллективнинг ҳар бир аъзоси ўзини, ўз раҳбарини эл-юрт олдида уялтириб, қизартириб қўймаслик учун ана шу олинган мажбуриятларни бажаришда шахсий масъулият ҳис этиши, жон куйдириб меҳнат қилиши керак. Демак, берилган ваъдани бажаришда ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун баб-баравар масъулият ҳис этмоғи лозим.

Лафзи ҳалол, қатъиятли, жон куяр ходим ҳеч вақт иккиланмайди, ўз сўзининг устидан чиқиш учун бутун кучини, билим ва тажрибасини аямай сарфлайди. Бундай ходим ор-номусли бўлади, эл-юрт олдида изтироб чекмаслик учун ҳаракат қилади. Дарҳақиқат, ғоявий, маънавий бойликларга, ҳаёт тажрибасига эга бўлган, давлат ва халқ манфаатларини ҳамма нарсадан юксак қўйган ходим ўз ишида шубҳасиз яхши натижаларга эриша олади. У ўз ваъдасини муқаддас билиб, уни бажариш уддасидан чиқа олади.

Афсуски, ходимлар орасида ўз сўзининг устидан чиқолмай, бебурд бўлиб қолаётган кишилар ҳам учраб туради. Одатда бундай кишилар атрофлича ўйламасдан, мавжуд имкониятларни, ўз кучлари ва қобилиятларини ҳисобга олмасдан, иқтисодий кўрсаткичларни чуқур анализ қилмасдан оширилган мажбуриятлар ола берадилар. Табиийки, бундай кишиларнинг режалари пировард натижада пуч бўлиб чиқади, назарда тутилган нарсалар бажарилмай қолади. Термиздаги 165-, Нукусдаги 166- ва Урганчдаги қурилиш трестлари социалистик мажбуриятлар уёқда турсин, ҳатто давлат планларини ҳам бажармаётган эканлар, бу трестларнинг раҳбарлари ташкилотчи, ишбилармон ходимлар эмас, балки ваъдабоз, ҳайбаракаллачи бўлиб қолмоқдалар.

Олинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши раҳбарликнинг қай мазмунда ва қай усулда бўлишига, саноат ёки қишлоқ хўжалигини бошқарувчи кадрларнинг ўзлари идора этиб турган соҳанинг хусусиятларини, экономикасини, одамларни яхши билишларига боғлиқ. Модомики шундай экан, ҳар бир ходимдан ана шу сифатларга эга бўлиш, раҳбарликнинг янги, энг мақбул усулларини қўлланиш ва такомиллаштириб бориш, бу раҳбарликнинг жанговар характерда, таъсирчан бўлишига эришиш керак.

План топшириқлари ва олинган социалистик мажбуриятларнинг қандай ва қай даражада бажарила бориши ҳар бир ходимнинг ишчанлик ва сиёсий сифатларига мезондир. Ўртоқ Н. С. Хрущев айтганидек, «ПАРТИЯ ХОДИМИНИНГ МЕҲНАТИГА ҚАНДАЙ БАҲО БЕРИШ КЕРАК, БИЗ БИР КИШИНИ МОҲИР ВА ҒАЙРАТЛИ ТАШКИЛОТЧИ ДЕБ ҲИСОБЛАШИМИЗ, ИККИНЧИСИГА ЭСА ЭЪТИРОЗ БИЛДИРИШИМИЗ ВА ТАНҚИД ҚИЛИШИМИЗ УЧУН ҚАНДАЙ КРИТЕРИЙ БЎЛИШИ КЕРАК? МАЪЛУМКИ, ПЎЛАТ ҚУЮВЧИНИНГ МЕҲНАТИНИ, ЭКИН ЭКУВЧИНИНГ, БИНОКОРНИНГ МЕҲНАТИНИ МИҚДОР ЖИҲАТДАН ҲАМ, СИФАТ ЖИҲАТДАН ҲАМ ҲИСОБГА ОЛИШ ОСОН. ПАРТИЯ ОРГАНЛАРИ РАҲБАРЛАРИНИНГ ФАОЛИЯТИГА ЗАВОД ВА ҚУРИЛИШ, КОЛХОЗ ВА СОВХОЗ, ИЛМИЙ МУАССАСА, РАЙОН, ОБЛАСТЬ, РЕСПУБЛИКА ИШИНИНГ КОНКРЕТ НАТИЖАЛАРИГА ҚАРАБ БАҲО БЕРИШ КЕРАК».

Халқ вайсақиларни, ўз сўзининг устидан чиқмайдиган бебурд маҳмаданаларни, ўз шуҳрати деб ҳар қандай ёлғон ва сохта ваъдалар беришга уринувчи кўзбўямачиларни ёмон кўради. Лафзи ҳалол, ростгўй, софдил, қатъий сўзли ходимлар ҳамиша халқнинг ҳурмат эътиборида бўлади. Берилган ваъдани ҳеч сўзсиз бажариш, план топшириқларини ўз вақтида ва системали бажариб бориш, олинган юксак социалистик мажбуриятларни муваффақиятли ҳал этиш ҳаммамизнинг муқаддас бурчимиз, партия, халқ олдидаги шарафли ишимиздир.

Қува бошқармасидаги «Ленинград» колхозининг ўртоқ Собир Ҳожиматов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси ғаллакорлари етиштирилган мўл ҳосилни жадал ўриб-йиғиб оляптилар. Бу ерда буғдойнинг гектаридан 42-45 центнердан дон олинмоқда. Бригада коллективи буғдойнинг ўрнига дон учун маккажўхори экиб, унинг гектаридан 60 центнердан ҳосил олишга аҳд қилган. Чапдаги суратда бригада бошлиғи Собир Ҳожиматов. Ўнгдаги суратда эса Ғиждувон бошқармасидаги Калинин номли колхозининг илғор сут соғувчиси Олияхон Омонова. У ўзига бириктиб қўйилган 20 бош сигирнинг ҳар биридан бу йил 3 минг литрдан сут соғиб олишга сўз берган. Олияхон ҳозиргача ҳар бош сигирдан соғиб олган сутнинг миқдори 1800 литрдан ошиб кетди.

Г. Бойко ва А. Тўраев фотолари.

Қувончли телеграммалар

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Иштихон ишлаб чиқариш бошқармаси паррандачилари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун курашиб, йиллик тухум тайёрлаш планини муддатидан илгари ошириб бажардилар. Давлатга 1 миллион 908 минг дона тухум топширдилар.

Д. НАЗИРИЙ.

МАЖБУРИЯТДАН ТАШҚАРИ

НАВОИЙ, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Бундан бир неча кун аввал Навоий номли колхоз 20 тонна буғдой тайёрлаб, планни ортиғи билан бажарганликларини маълум қилган эдилар. Бугун эса колхоз ғаллакорлари давлатга 53 тонна 750 килограмм дон сотиб, олган социалистик мажбуриятни ҳам ошириб бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар.

Ғаллачилик соҳасида эришган бу муваффақиятга ўртоқ Ражабов бошлиқ ғаллачилик бригадаси аъзолари катта ҳисса қўшдилар. Бригадада экиндан бўшаган 19 гектар ерга оқжўхори ва маккажўхори экиляпти.

М. БАҚОЕВ.

ҲАР ГЕКТАРИДАН 53 ЦЕНТНЕР ДОН

ДЕНОВ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Собир Раҳимов номли колхознинг ўртоқ Раҳмон Абдурасулов бошлиқ ғаллакорлар бригадаси аъзолари ажойиб ғалабага эришдилар. 30 гектар ердаги «Қилтириқсиз-1» навли буғдойнинг ҳар гектаридан 53,5 центнердан дон хирмони кўтарилди.

Бригада коллективи арпанинг «Унумли» ва «Қизил қайроқ» навларидан гектар бошига 34-43,5 центнердан ҳосил кўтардилар.

Улар ғалласи ўриб олинган майдонларни пешма-пеш ҳайдаб, ўрнига дон учун маккажўхори экдилар. Дастлаб уруғ ташланган майдонларда маккажўхори униб чиқди. Юзцентнерчи ғаллакорлар маккажўхорининг ҳар гектаридан 60-70 центнердан дон олиш учун зўр жасорат билан меҳнат қиляптилар.

Ғалла ФРОНТИДА

Ўзбекистон ССР областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 8 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Мавсумда	Бир кунда
Қашқадарё	61,3	4,8
Сирдарё	60,6	3,9
Андижон	48,3	1,7
Фарғона	45,8	4,4
Сурхондарё	43,8	2,2
Бухоро	32,6	2,1
Тошкент	29,6	3,2
Самарқанд	23,3	3,4

ЯШНАЁТГАН ҒЎЗАЛАР

Хоразм область, Хева ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Коммунизм» колхозининг Собир Оллаберганов бошчилик қилаётган бригадаси далаларида иш яхши ташкил этилган. 103 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 35 центнер «оқ олтин» олишга сўз берган мазкур бригада ғўзалари уч марта комплекс парвариш қилинди. Абдулла Юсупов, Зариф Каримбоев каби механизаторлар ҳар куни 8-10 гектар ердаги ғўза қатор ораларини сифатли культивациядан чиқариб, экиннинг авж олиб ўсишига муносиб ҳисса қўшяптилар.

Шу кеча-кундузда бригада далаларида 20 та сувчи ишлаб турибди. Машариф Бобожонов, Саъдулла Шерматов, Сафарбой Ёқубов, Санам Саъдуллаева, Пошшо Қурумбоева каби миришкор сувчилар суғоришни кечаю кундуз ташкил этиб, ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлаётирлар. Улар сувнинг беҳуда сарфланишига сира йўл қўймаётирлар.

Бригада аъзоларининг баракали меҳнати натижасида ғўзалар кун сайин яшнаб ўсмоқда. 70 гектар майдондаги ғўза эса, бир текис гуллаб қолди.

И. ЁҚУБОВ.

УЧИНЧИ ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

Деҳқон ғўзасини кўз-кўз қиладиган вақт келди. Булунғур бошқармасидаги «Партия XXII съезди» колхози пахтакорлари ғўза парваришини қатъий график асосида олиб бормоқдалар. Барча агрегатлар тўла куч билан ишлатилиб, культивация суръати кун сайин кучайтириляпти. Айниқса Алиқул Абдурасулов, Маматқул Тўраев ва бошқа ўртоқлар бошлиқ бригадаларда парваришнинг ҳам сифати, ҳам суръатига алоҳида эътибор берилди, культивация, озиқлантириш бир-бирига боғлаб олиб борилди. Ғани Абдурасулов, Жўрақул Шамсиев каби моҳир механизаторлар ғайрат билан ишлаб, уларнинг ҳар бири кунига 7-8 гектар майдондаги ғўзани культивация қилдилар ва озиқлантирдилар. Мели ота Тонгматов бошлиқ Тоғой Бобомуродов, Тўйчи Шарипов ва бошқа миришкор сувчилар эса экинни суғоришга зўр бердилар.

Иш ана шундай уюшқоқлик билан олиб борилганлиги туфайли бу бригадаларда ҳозир учинчи парвариш қизғин давом эттириляпти. Бошқа бригадаларнинг аъзолари эса пешқадамларга тенглашишга интилмоқдалар.

Г. АБДУРАҲИМОВ.

СМЕНАДА 2,5-3 НОРМА

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Кунгиродводстрой» трестининг экскаваторчиси, СССР Олий Советининг депутати Соли Соатдиновнинг донги бутун Қорақалпоғистонга ёйилган. У ўз меҳнати ва касбига бўлган ихлоси билан ҳурматга сазовардир. Шу кеча-кундузда Хўжайли бошқармасидаги «Шуманай» совхози территориясида янги суғориш шохобчалари қазишда қатнашмоқда.

Ўртоқ Соатдинов бошлиқ экскаваторчилар бригадаси шу кунгача 116 минг кубометр тупроқ қазиб чиқарди ва 11 ойлик планни ошириб бажарди. У. Дилимбетов, Х. Абдусодиқов, Т. Жуманов каби экипаж аъзолари смена топшириқларини 2,5-3 ҳисса ортиғи билан бажараётирлар. Экскаваторчилар республика 40 йиллиги шарафига яна оширилган мажбурият олдилар. Улар юбилей тантаналари кунигача камида 70 минг кубометр тупроқ қазиб чиқариш учун мусобақани кучайтириб юбордилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

НЕГА БЕПАРВО БЎЛАСИЗ

Гурлан бошқармасидаги кўпгина колхозларда ғўза парваришида аянчли аҳвол ҳукм сурмоқда. «Коммуна» колхози бошқармадаги йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. Аммо, бу колхоз қатор йиллар давомида давлатдан қарздор бўлиб қоляпти. Ўтган йили бу ерда ҳосилдорлик 25 центнерга ҳам етмади.

Хўш, колхоз раҳбарлари (правление раиси Сергей Ким, партия ташкилотининг секретари Йўлдош Худойберганов ўртоқлар) бу аччиқ сабоқдан тегишли хулоса чиқариб олдиларми? Ишда бу йил кескин бурилиш ясалаётирми? Йўқ! Колхоздаги қайси бригадасига борманг, ё суғориш қоидалари бузилаётганлигини ёки трактор кўчириб ташлаган кесаклар тагида ғўзалар сарғайиб ётганини кўрасиз.

74 гектар пахта майдонига эга бўлган Йўлдош Раҳимбоев бошлиқ 14-бригаданинг далаларини айланиб, нимжон, ёш, ғўзаларга, ҳар хил бегона ўт босган майдонларга дуч келдик. Бунинг устига 4 гектар ердаги ғўза тамомила ўсишдан орқада қолган.

— Ғўзангиз жудаям нимжонку, бу аҳволда қачон ўстириб оласиз? — сўрадик бригадирдан.

— Пилла билан банд бўлдикда, оға — мужмал жавоб берди у.

Гапнинг лўндасини айтганда, бригадир Раҳимбоев ўз вазифасига ўтакетган даражада совуққонлик билан қараётир. У иш устида камдан-кам бўлади. Колхозчиларга ғамхўрлик қилиш ҳақида, уларга маданий-маиший шароит яратиб бериш тўғрисида мутлақо қайғирмайди. Натижада ишда на сифат, на суръат бор. Бригада аъзоси Норгул Худойберганова бир неча эгатга сув очган-у, уйига кетиб қолган. Бу бепарволик оқибатида 500 метр ердаги ғўза тизза бўйи сув остида қолиб, саргая бошлаган.

Колхознинг 13-бригадасида ғалати бир аҳволга дуч келдик. 3 гектарли карта ўртасида универсал трактори тўхтаб турибди. Универсалчи Аҳмад Ерматов эса пана жойда хуррак отаётир. Биз уни уйғотиб, сўрадик:

— Ҳа, нега кундузи «универсал»ни тўхтатиб ухлаяпсиз?

— Нима қилай, тракторим бузуқ, — елка қисиб жавоб қайтарди у.

Аниқланишича, бу ердан бригадир ҳам, агроном Собир Матқурбонов ҳам, инженер-механиклар ҳам мутлақо хабар олмаганлар. «Универсал»нинг иш органлари нотўғри ўрнатилган. Буни тўғрилаш учун Ерматовда ключ йўқ экан.

Камол Оллоёров, Йўлдош Нурматов, Исмоил Худойберганов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам аҳвол яхши эмас. И. Худойберганов бошлиқ бригаданинг бир картасида етти хил бўлиб ўсаётган ғўзаларни учратдик. Бу бригадада сувчилар кунлик нормаларини билмайдилар. Табелчи Эрмат Уразматов ҳисоб-китоб ишларини чувалаштириб юборган.

Бошқармадаги «Маданият», Алишер Навоий номли, «Правда» колхозларида сувдан нотўғри фойдаланиш, уни кўплаб исроф қилиш ва суғориш қоидаларининг бузилиши каби фактлар содир бўлмоқда. «Маданият» колхозида (раиси Ю. Каримов, партия ташкилотининг секретари И. Болтаев ўртоқлар) сув йўлларга оқизиб қўйилибди. Сув тошиб кетганидан, айрим бригадаларга борадиган йўллардан ўтиб бўлмайди.

М. Воробейчиков чизган расм.

Колхознинг ғўзалари ночор аҳволда. М. Қувватов, Ж. Раҳимов, К. Хидиров ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг ғўзалари вақтида чопиқ қилинмаганидан бегона ўт босиб кетган. Бу колхозларда карадринага қарши кураш ҳам яхши уюштирилмаган. Қайси раис, агроном ёки бригадир билан суҳбатлашманг, самолётга кўз тикиб, ОДН ва СУЗ аппаратлари, оддий пуркагичлардан фойдаланмаётганликларини тан оладилар-у, амалий тадбирлар белгилаш ҳақида бош қотирмайдилар.

Июль — ғўза парваришида ҳал қилувчи ой. Бошқарма раҳбарлари рўй берган ташвишли ҳолнинг тезда олдини олишлари, кузга бориб ер чизиб қолмаслик учун ҳозирдан шошилинч чораларни кўришлари зарур.

М. АБДУРАҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг штатсиз мухбири.

КОММУНИЗМ ҚУРУВЧИЛАРИ ХИЗМАТИДА

«Ўзглавбыт» рапорти

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бош бошқармаси корхоналарининг коллективлари республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, йилнинг биринчи ярмида аҳолига маиший хизмат кўрсатиш юзасидан берилган топшириқни муваффақиятли бажардилар. Июнь ойида маиший хизмат кўрсатиш ҳажмининг энг юксак даражасига эришилди. 3,5 миллион сўмлик маиший хизмат кўрсатилди.

Маиший хизмат кўрсатувчи область бошқармаларининг ҳаммаси ва Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ҳузуридаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси ўзлари учун белгиланган топшириқларни бажардилар. Андижон, Фарғона ва Сурхондарё область ижроия комитетлари бошқармалари айниқса яхши натижаларга эришдилар.

Йилнинг биринчи ярмида Чирчиқда химиявий тозалаш фабрикаси, Тошкент ва Гурланда маиший хизмат комбинатлари ишга туширилди. Республиканинг пойтахтида химиявий тозалаш фабрикаси капитал реконструкция қилинди.

Йилнинг биринчи ярмида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 110,2 процент бажарилди. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан

СОЦИАЛИЗМ МЎЪЖИЗАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ РАВНАҚИ ТЎҒРИСИДА

Социалистик революциянинг энг олижаноб миссияларидан бири шу бўлдики, у қишлоқда ишлаб чиқариш муносабатларини ўзгартирди, мураккаб, юксак унумли қишлоқ хўжалик машиналарини, тракторларни илғор агротехникани қўлланишга қодир бўлмаган майда якка хўжаликларни бирлаштириш-коллективлаштириш йўли билан меҳнаткаш деҳқонни қулоқлар зулмидан озод қилди. Қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуриш, коллективлаштириш ҳаёт талабидан келиб чиққан зарурат эди.

Коммунистик партия бош йўлининг оғишмай амалга оширилиши натижасида биринчи беш йилликда колхоз қурилишида катта ютуқларга эришилди. Меҳнаткаш деҳқонларнинг асосий қисми биринчи беш йилликдаёқ колхозларга бирлашди. Ўзбекистонда 1932 йил июлигача қишлоқ хўжалигининг 81,7 проценти коллективлаштирилди. Шу асосда қулоқлар асосий синф сифатида тугатилди. Иккинчи беш йиллик даври эса Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалигини коллективлаштиришни янада авж олдириш ва социалистик қишлоқ хўжалигини мустаҳкамлаш даври бўлди.

Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги шонли тарихий йўлни босиб ўтди. Бу давр ўзбек деҳқони ҳаётида бутун бир тарихий босқич ҳисобланади. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги шу вақт ичида патриархал-феодал муносабатлардан социалистик ишлаб чиқариш муносабатларига ўтди. Ўзбек халқи иқтисодий ва маданий қолоқликдан абадий қутилди.

Ўтган давр ичида республикамизда деҳқончиликнинг асоси бўлган ирригацияни ривожлантиришга, экин майдонларини кенгайтиришга жуда катта эътибор берилди. СССРнинг асосий пахта базаси бўлган Ўзбекистоннинг иқлим шароити суғориш тармоқларини кенг ривожлантиришни талаб қилади. «Иқлим ва тупроқ шароити, — деб ёзган эди Карл Маркс, — каналлар ва сув иншоотлари ёрдамида сунъий суғориш системасини Шарқ деҳқончилигининг асоси қилиб қўйди». Чоризм Туркистонда ҳукмронлик қилган даврда ирригация қурилишини олиб боришга кўп йиллар ҳаракат қилинганлигига қарамай, бор-йўғи 87 минг десятина ерга сув чиқарилди.

Гражданлар уруши ва босмачиларга қарши кураш даврида хўжаликка анча путур етди. Айниқса босмачилар ҳужум қилиб турган жойларда ирригация системасига катта зарар етказилди. Бунинг оқибатида каналлар ишдан чиқди ва Фарғона, Тошкент, Самарқанд областларида суғориладиган майдонлар 1915 йилдаги 1 миллион 960 минг 262 десятинадан 1920 йилда 955.888 десятинага тушиб қолди.

Совет ҳукумати халқ хўжалигини, айниқса қишлоқ хўжалигини ва энг аввало пахтачиликни тиклаш мақсадида республика қишлоқ хўжалигининг қайта тикланишига ёрдам берувчи қатор тадбирларни амалга оширди. 1922—1925 йиллар мобайнида давлат қишлоқ хўжалигини қайта тиклашга кўплаб маблағ сарфлади.

Натижада суғориладиган майдонлар анча кўпайди. 1929 йилга келиб, экин майдони биринчи жаҳон уруши бошланмасдан олдинги экин майдонининг 91,5 процентига етди. Биринчи беш йиллик даврида ирригация қурилишига 234,9 миллион сўм маблағ сарфланиб, экин майдони 246,4 минг гектар кенгайтирилди.

Биринчи беш йиллик даврида Далварзин, Норин, Жўн ва бошқа ирригация қурилишлари авж олиб кетди. Сув чиқарилган янги ерларда пахтакор совхозлар ташкил этилди.

Иккинчи беш йилликлар даврида партия ва ҳукуматнинг доимий ғамхўрлиги ва эътибори натижасида, рус халқининг жуда катта ёрдами туфайли ирригация тармоқлари янада кенгайди. Шу йиллар ичида бир қанча йирик ирригация системалари барпо этилди.

Иккинчи беш йиллик даврида (1933—1937 йиллар) Совет давлати ирригация қурилишига 444,1 миллион сўм маблағ сарфлади. Янги қурилишлар туфайли экин майдони 4,3 минг гектар кенгайди.

Учинчи беш йилликда ирригация ишлари планида бошланган қурилишларни тугаллаш, суғориладиган ерларни сув билан етарли таъминлаш ва янги массивларни суғориш ишларини авж олдириб юбориш кўзда тутилган эди. Бу — партия ва ҳукумат изчиллик билан амалга ошириб келаётган ирригация қурилишининг улкан программаси эди. Бу программа ўзбек халқининг ҳаётий талабларига тўла жавоб берарди.

Лоғон ва бошқа каналлар қурилишида тажриба орттирган Фарғона водийси колхозчилари водий деҳқонларининг асрий орзусини амалга оширишга — Катта Фарғона каналини қуришга бел боғладилар.

1939 йил 1 августда канал трассасига 160 мингдан ортиқ киши чиқди. 270 километрли масофада канал қурилиши бошланиб кетди. Бир кун ичида 510248 кубометр тупроқ қазиб чиқарилди. 16,2 миллион кубометр ҳажмдаги тупроқ ишлари 45 кун ичида бажарилди.

Ўзбек халқининг сув учун олиб борган кураши натижасида 1938—1939 йилларда республикада суғориладиган майдонлар 160 минг гектар кенгайди.

Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам ирригация қурилиши тўхтатилмади. 1941—1942 йилларда Каттақўрғон сув омборига дастлабки кубометр сув қўйилди. 1941—1943 йилларда эса бўш ётган 53 минг гектар ҳосилдор ерга сув берадиган «За родину» Шимолий Тошкент канали қуриб битказилди. Юқори Учқўрғон канали 2000 гектар ерни суғоришга имкон берди. Катта Ҳисор канали қурилиши тугалланди. 1940—1943 йиллар мобайнида олиб борилган барча ирригация ишлари натижасида суғориладиган ерлар 545,7 минг гектар кенгайди.

1945—1946 йилларда ирригация қурилишида 33 миллион кубометр тупроқ ишлари бажарилди, шу давр ичида ирригацияни ривожлантиришга 288,9 миллион сўм капитал маблағ сарфланди.

Мамлакатимиз тинч қурилиш даврига киргач, Коммунистик партия ва Совет ҳукумати экин майдонларини тезроқ қайта тиклаш учун бир қатор тадбирларни амалга оширди. Ўзбекистон партия ташкилоти Иттифоқ ҳукуматининг ёрдами билан барча куч ва воситаларни экин майдонларини, айниқса пахта майдонини қайта тиклашга сафарбар этди.

1947 йилда 326,1 минг гектар, 1950 йилда эса 712,2 минг гектар ер қайта тикланди ва қишлоқ хўжалик оборотига киритилди.

1951—1955 йиллар ичида давлат ирригация ишларига 660 миллион сўм маблағ ажратди, бундан ташқари 1955 йилда сув хўжалигини 800 экскаватор, 700 та бошқа тупроқ қазийдиган механизмлар, 173 землесос билан таъминлади. Тупроқ қазишда механизация даражаси 70 процентга етказилди.

Бу тадбирлар туфайли тупроқ ишлари ҳажми анча ортди. Беш йилликда (1951—1955) республикада йирик ирригация объектлари қурилиши авж олдириб юборилди. 1953—1955 йилларда 130 минг гектар ер ўзлаштирилди.

КПСС Марказий Комитетининг 1953 сентябрь Пленумидан сўнг ирригация қурилишида янги давр бошланди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1954 йил 9 февралда «1954—1958 йилларда Ўзбекистон ССРда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори республикамизда ирригация қурилишини янги, зўр куч билан юксалтиришнинг кенгайтирилган программаси бўлиб хизмат қилди. Туябўғиз, Қуйимозор ва Учқизил сув омборлари каби йирик ирригация иншоотлари қурилиши авж олдирилиб юборилди, Эски Ангор канали қурилиши эса асосан тугалланди.

Партия XX съезди Директиваларида ирригацияни янада ривожлантириш тадбирлари белгиланди. Жумладан, олтинчи беш йилликда Туябўғиз, Чимқўрғон ва Жанубий Сурхон сув омборлари қурилишини тугаллаш кўзда тутилди.

1953—1959 йиллар ичида республикамизда 2000 километрдан ортиқ зовур ва коллекторлар қурилди ва реконструкция қилинди, 400 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланди ва ҳамда 140 минг гектар майдонда суғориш тармоқлари тартибга солинди. Беш йил (1955—1959 йиллар) мобайнида Ўзбекистонда 160 минг гектардан ортиқ янги ер ўзлаштирилди. Фақат 1959 йилнинг ўзида ирригацияни ривожлантириш ва янги ерларни ўзлаштиришга 600 миллион сўм маблағ сарфланди.

Етти йилликнинг ўтган йиллари мобайнида ҳам катта ирригация ишлари амалга оширилди. Тошкент областида Оҳангарон дарёсида сув омбори қурилди. Бу эса Тошкент канали бўйича суғоришни янада ривожлантиришга, эски экинзорларни сув билан таъминлашни яхшилашга, Чирчиқ дарёсининг чап соҳилида ва Оҳангарон дарёсининг қуйи қисмида суғориладиган ерларни кенгайтиришга имкон берди.

Фарғона водийсида Марказий Фарғона қўриқ ерларини ўзлаштириш ва суғориш ишлари давом эттирилди, Каркидон сув омбори қурилиши бошлаб юборилди.

Зарафшон водийсида Қуйимозор сув омбори ва Аму—Қоракўл канали, Кармана гидроузели, Хатирчи магистрал канали қурилиши тугалланди. Каттақўрғон сув омбори кенгайтирила бошланди, мавжуд ирригация системаларини техник жиҳатдан такомиллаштириш тугалланди.

Қашқадарё водийсида Чимқўрғон сув омбори қурилиши тугалланди. Қуйи ва Ўрта Қашқадарё суғориш системалари қайта қурилди, Пачкамар сув омбори қурилиши бошлаб юборилди.

Агар 1954—1957 йиллар мобайнида республикада сув хўжалиги ишларига 116 миллион сўм маблағ сарфланиб, 207 минг гектар янги ер ўзлаштирилган бўлса, 1958 йилдан 1961 йилга қадар 300 миллион сўм маблағ сарфланди ва 165 минг гектар янги ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилди. Етти йилликнинг тўрт йили ичида давлат республика сув хўжалигига ҳаммаси бўлиб 214 миллион сўмлик маблағ ва моддий-техника ресурслари сарфлади. (Бу ва олдинги маълумотлар эски пул ҳисобида).

1963 йилда Мирзачўл, Марказий Фарғона ва республиканинг бошқа районларида янги ерларни ўзлаштириш ва ирригация ишлари кенг миқёсларда амалга оширилди. Чимқўрғон сув омбори лойиҳа қувватига етказилди, Жанубий Сурхон сув омбори қурилишининг 300 миллион кубметр сув сиғадиган биринчи навбати фойдаланишга топширилди. 1963 йилда 44 минг гектар янги ер тайёрланди. Бу планда кўрсатилганидан 7 минг гектар кўпдир.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев КПСС Марказий Комитети декабрь (1963 йил) Пленумида қилган докладида интенсивлаш қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг туб масаласи эканлигини таъкидлади. КПСС Марказий Комитети февраль (1964 йил) Пленумида деҳқончиликни интенсивлаш билан боғлиқ бўлган бошқа масалалар қатори ирригацияни ривожлантириш масаласига ҳам кўп эътибор берилди. Республикамиз шароитида қишлоқ хўжалигини интенсивлаш—уч асосий омилни бир-бирига боғлаб олиб бориш, яъни ирригация, механизация ва химиялашни бир-бирига мустаҳкам боғлаб ривожлантириш демакдир. КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорлари республикамизда ирригация қурилишини кенг ривожлантириш учун жуда катта истиқболлар очиб беради.

КПСС Марказий Комитети ва Министрлар Совети 1970 йилга бориб Қарши чўлидан 200 минг гектар ерни ўзлаштириш ва суғориш, 1967 йилда эса ирригация ва мелиорация жиҳатидан тайёрланган 30 минг гектар ерни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Қарши чўлида ҳозир иш авж олиб кетди. Келгуси йилда Қарши магистрал канали ва Қарши ҳамда Қоракўл каналларига сув чиқариладиган Қизилоёқ тўғони қурилиши бошлаб юборилади. Бу эса 1970 йилгача 200 минг гектар суғориладиган ерни ўзлаштиришга имкон беради. Амударё суви насослар билан Қарши чўлига чиқарилади. Дунёда энг йирик машина билан суғориш системаси вужудга келтирилади.

Ўзбекистонда 1964—1967 йилларда ирригация қурилиши бўйича белгиланган катта программада янги ерларни суғориш билан бир вақтда мавжуд суғориладиган массивларни сув билан таъминлашни ва уларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга алоҳида эътибор берилган. Ана шу йиллар мобайнида суғориш учун 1 миллион гектар ер тайёрланади. Айниқса Мирзачўлда катта ишлар амалга оширилади. Бу ерда 1964—1967 йилларда яна 256 минг гектар ерга сув чиқарилади.

Республикамизда ирригация қурилишига бунчалик катта эътибор берилаётганлиги, бу ишга мисли кўрилмаган даражада маблағлар ажратилаётганлиги партия ва ҳукуматимизнинг республика экономикасини янада ривожлантириш, халқ моддий фаровонлигини ошириш тўғрисида беқиёс ғамхўрлик қилаётганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир.

Ғ. РИЗАЕВ,
иқтисод фанлари доктори, профессор.

ЎРТОҚ Умаров бошқараётган бригада аъзолари ғўза парвариши қизғин давом этаётган шу кунларда янада ғайрат билан ишламоқдалар. Тошкентдаги «Автотрактородеталь» заводи коллективининг фахри бўлиб қолган бу бригада ғўза зараркунандаларига қарши курашда қўлланиладиган чанглагич-пуркагич аппаратлардан ой сайин 200 ўрнига 250 та ишлаб чиқармоқда. Суратда (чапдан ўнгга): бригада азаматларидан Н. Хорошчовин, И. Қувватов, Т. Ёқубов, В. Насимов ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ҚИСҚА САТРЛАР

Урганч ёғ-совун заводи коллективи корхона ташкил топган куннинг 50 йиллигини нишонлади. 1914 йилда завод ҳар кеча-кундузда 10-12 пуд ёғ ва 6-8 пуд совун ишлаб чиқарган бўлса, ҳозир ана шунча вақт ичида 50 тонна ёғ ва 12-15 тонна совун тайёрламоқда. Корхона меҳнаткашлари республика қирқ йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақани кучайтириб 6 ойлик планни ҳам муддатидан илгари бажардилар. Кейинги тўрт ойнинг ўзида пландан ташқари 136 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

* * *

Чирчиқдаги 160-қурилиш трести коллективи биринчи квартал мусобақасида мамлакатимиз бинокорлари даврасида ғолиб чиқиб, СССР Госстройи ва қурувчилар касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлган эди. Бинокорлар иккинчи кварталда ҳам яхши натижаларга эришдилар. Олти ойлик план муддатидан олдин бажарилиб, планга қўшимча равишда кўплаб уй-жой, маданий-маиший бинолар фойдаланишга топширилди. Объектларга анчагина йирик панеллар, колонналар, плиталар, блоклар жўнатилди. Бинокорлар химия объектларини тез қуришда алоҳида ғайрат кўрсатиб меҳнат қилаётирлар.

Ю. БУХОВЕР.

* * *

Маша Экстер бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари ҳар ойда 12-13 килограмм пиллани иқтисод қилиб қолишга муваффақ бўлаётирлар. Фарғона пиллакашлик фабрикасида бундай коллективлар тобора кўпайиб боряпти. М. Яншченко, Н. Ивашченко ва М. Новикова ўртоқлар бошқараётган бригадалар ҳам ҳар ойда 28-40 килограммдан пилла тежаб қолаётирлар. Натижада корхонанинг ишлаб чиқариш кўрсаткичлари тобора яхшиланмоқда. Фабрика аҳли 6 ойлик планни муддатидан бир неча кун аввал бажариб, анчагина маҳсулотни тежаб қолди.

Т. ҲАМИДОВ.

ИЖРОКОМ ҚАБУЛХОНАСИДА

— Умид билан ёрдам, маслаҳат сўраб келдик!

Кишиларнинг шундай зўр умид, катта ишонч билан одим ташлаган даргоҳи — ижрокомдамиз. Қабулхонада раиснинг висолига доҳил бўлмасданоқ, кўнгилдаги тугун ечилмасданоқ ким бўлма, қайси лавозимда ишлама қадрингга етган хизматчилардан хурсанд бўласан, киши. Бу ерда ўтирсанг стул, ўқисанг янги газета, журналлар турибди. Навбатинг етгунча шахмат ҳам ўйнашинг мумкин. Кўтариб келган ишинг, балким бошқа ходимлар билан ҳам битар? Аниқламоқчи бўлсанг, махсус киши бор. Сўра, билиб ол, марҳамат...

Пойтахтнинг Куйбишев район ижроия комитети қабулхонасида меҳнаткашларга кўрсатилаётган бу ғамхўрликни кўриб, республиканинг барча район, шаҳар, область ижрокомларида ҳам шундай бўлса қани энди, дейсан.

Ижроком раиси хонаси кишилар билан гавжум. Кимлар улар?

• • •

Бири район коммунал хўжалик бўлимининг ходими ўртоқ І. Коршунова, бошқаси район Советининг депутати ўртоқ Е. Батурина, ариза ва шикоятлар бўйича инспектор О. Бондерева ҳам ўтиришибди. Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ М. Камолов қабул куни доим шундай бир-икки депутатни, бўлим вакилларини таклиф этади. Бу тажриба яхши натижа бермоқда. Биринчидан, ариза ва шикоят билан келган кишиларнинг кўп ишлари шу ернинг ўзида ҳал этилмоқда, амалий маслаҳатлар берилмоқда, иккинчидан, жамоатчилар Совет ишини ўрганмоқдалар.

Турли талаб ва эҳтиёжлар билан келган, ҳар хил касб ва ёшдаги кишиларнинг сўзларини тинглар, кўзларига боқар экансан, ўртага ташлаётган масалалари хоҳ тўғри, хоҳ нотўғри бўлсин бирор умид билан келганликларини ҳис этасан. Умид алангаси сўниб чиқиб кетмаслигини истайсан.

— Кўриб турибсиз, қариб қолганман. Бир чўпни бу ердан, у ерга олиб қўйишга ҳолим етмайди. Уйимиз тор, ремонтга муҳтож бўлиб қолди. Шунга ёрдам сўраб келдим, болам...

Нима дер экан?! Раис жавоб беришга шошмади, кекса сайловчи М. Порюшкина олиб келган ҳужжатларни қунт билан кўриб чиқди. Уйланиб қолди. «Ўрганиб жавоб берамизми ёки ҳозир аниқ айтиб қўя қоламизми? Кейингиси маъқул!» У қабулда ўтирган депутат ва ижроком ходимларига мурожаат қилади.

— Она ўттиз йилдан ортиқ ишлаган 2-мелкомбинат қувватлаяпти. Менимча, бошқа текширишнинг ҳожати йўқ.

Қабулдагилар маъқуллайди. Арзчи хурсанд бўлиб чиқиб кетади.

Кетма-кет иккинчи киши киради. Унинг ёнида икки ёш бола ва бир аёл. Фамилиясини айтади: Ю. Ступников.

— Уйимизни ҳужжатлаштириб берсангиз,— деб ариза узатади у.

— Хафа бўлманг-ку, иложи йўқ! — жавоб беради раис, хатни ўқиб тугатар экан.— Ҳеч кимдан рухсат олмай, бегона кишининг уйига кўчиб ўтибсиз. Бу нотўғри...

У тушунтиради, депутат тушунтиради. Уй-жойга эришишнинг мавжуд ҳамма қонуний йўлларини ўргатадилар, маслаҳат берадилар...

Ундан сўнг бошқа арзчи келади, уй-жой беришни талаб қилади. Унга навбат билан олишини, уй-жойга муҳтож бошқа кишилар ҳам шу умумий қоидага риоя қилаётганликларини билдирадилар.

Куйбишев район ижроия комитети ходимлари арзчилар сонини камайтириш, шу билан бирга келувчиларнинг умидини сўндирмаслик учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Меҳнаткашлардан келаётган ариза ва шикоятларга муносабат масаласи ижроком мажлисида, сессиясида доимо кўриб турилади. Шу билан бирга ҳар қандай шароитда ҳам белгилаб қўйилган қабул кунлари ва соатларига риоя қилинади. Ҳар бир хат орқасида жонли киши турганлиги эсда тутилади, бу иш фақат инспекторларгагина ташлаб қўйилмай, раҳбар ходимларнинг ўзлари шахсан шуғулланадилар. Энг муҳими, ариза ва шикоятлар жойларга бориб ҳал қилинади, савол-жавоб кечалари ўтказилиб, кўп масалалар амалда ечилади. Шунингдек, бу ерда ҳисоб-китоб ишлари ҳам тартиб билан олиб борилади. Биронта ариза-шикоят йўқолмайди. Улар белгиланган муддатларда кўрилади. Бунга эришиш учун район Советига сайланган 260 депутатдан ҳамда фаол ишлаб турган 633 жамоатчи ташкилот атрофига жипслашган 13 ярим минг жамоатчи активдан кенг фойдаланилади. Улар ариза ва шикоятларни объектив ҳал этишда райижрокомга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Районда ариза-шикоятлар кейинги пайтда жуда камайиб кетди. Бу — ана шундай ташкилий-оммавий ишлар натижасидир.

Ҳозир ижроком ходимлари сайловчиларнинг наказларини тўлароқ бажариш, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини чуқурроқ ўрганиш, амалга ошириш ҳамда жонли оммавий фаолият кўрсатиш билан меҳнаткашлардан келадиган ариза ва шикоятларни яна ҳам қисқартиришга уринмоқчилар. Улар — ҳозирги ғайрат ва қунтлари билан бунга албатта эришадилар.

Расул РАҲМОНОВ.

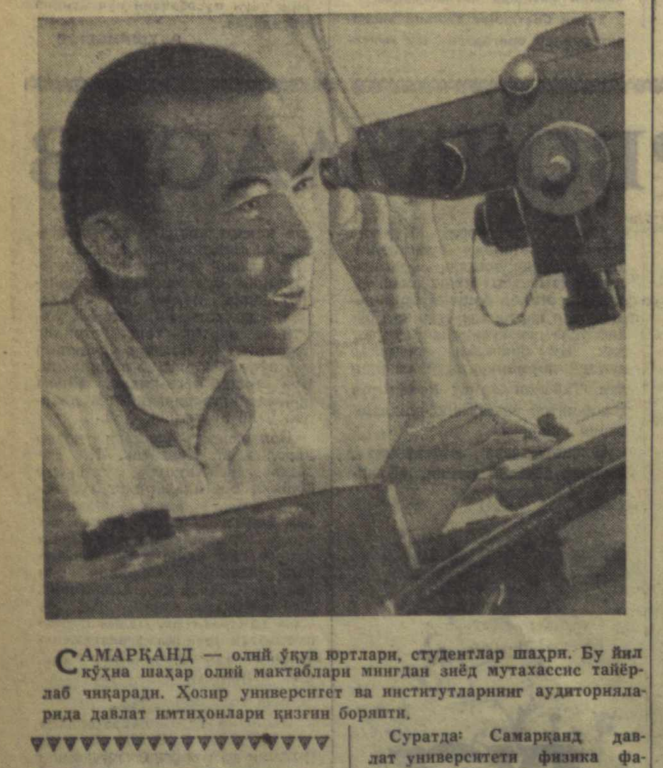

САМАРҚАНД — олий ўқув юртлари, студентлар шаҳри. Бу йил кўҳна шаҳар олий мактаблари мингдан зиёд мутахассис тайёрлаб чиқаради. Ҳозир университет ва институтларнинг аудиторияларида давлат имтиҳонлари қизғин боряпти.

Суратда: Самарқанд давлат университети физика факультетининг дипломанти Пўлат Собиров оптика лабораториясида навбатдаги имтиҳонга тайёрланяпти.

А. Кузьменко фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

МЕҲНАТ АҲЛИ, СИЗЛАР УЧУН

ТУРМУШИМИЗ ФАРОВОН БЎЛАВЕРСИН

— Кишилар ҳар жиҳатдан қулай, хурсанд яшасинлар. Уй-рўзғор ишлари билан ўралашиб, қимматли вақтлари беҳуда кетмасин, фойдали, маданий дам олсинлар. Харидорлар умумий овқатланиш корхоналари, савдо хизматидан ранжимасинлар. — Биз маданий-маиший, коммунал хизмат кўрсатиш корхоналари ходимларининг олдига шундай вазифаларни қўйганмиз. Бу топшириқларни муваффақиятли бажаришда партия ва совет ташкилотлари уларга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Натижада Қорақалпоғистонда аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш, ободончилик ишлари тобора яхшиланиб бормоқда. Кейинги йилларда саккизта маиший хизмат кўрсатиш корхонаси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Кийим, пойафзал буюртма устахоналари тармоғи кенгайтирилди, мавжудлари янги талаблар даражасида қайта қурилди. Нукус, Хўжайли, Тўрткўл, Қўнғирот ва бошқа шаҳарларда кўплаб умумий овқатланиш корхоналари, магазинлар, сартарошхоналар ва бошқа жамоат муассасалари ишга туширилди. Бу йил яна 10 та маиший хизмат кўрсатиш комбинати ва павильони ҳамда ремонт устахоналари очилади.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатишнинг янги илғор усулларидан фойдаланиш, харажатларни камайтириш, вақтни тежаш, энг муҳими ишни кўп ва тез, сифатли бажариш имкониятини бермоқда. Ҳозир сайёр бригадалар ташкил этилиб, улар Нукус, Хўжайли шаҳарларида жойларда бўлиб турли буюртмалар қабул қилиб, бажариб бермоқдалар. Шунингдек кийим тозалатиш учун кишилар овора бўлмайдилар. Корхона ходимлари хонадонлардан иш олиб, бажариб яна ўзлари келтириб бермоқдалар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Шу билан бирга, маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасида қилаётган ишларимиз аҳолининг юксак талабларига тўла жавоб беради, дея олмаймиз. Айниқса, қишлоқ меҳнаткашларига кўрсатилаётган хизматнинг қониқарсиз эканлигини кўрсатиб ўтиш лозим. Қишлоқ аҳолисига шаҳардагига нисбатан анча кам маиший хизмат кўрсатилаётгани кечирилмас бир ҳолдир. Биз бундай катта камчиликка тезда хотима бериш учун барча чораларни кўришимиз керак. Бунда республика матлубот союзи алоҳида фаолият кўрсатиши лозим.

Меҳнаткашларнинг даромадлари кўпайиб борган сари харид қувватлари ортмоқда. Бу — савдо ходимлари олдига янги вазифаларни қўймоқда. Республика савдо хизматчилари буни ҳисобга олиб, савдо маданиятини оширишга, унинг тармоқларини кенгайтиришга, сотувчисиз магазин, автодўкон каби илғор усуллардан кенг фойдаланишга катта эътибор бермоқдалар. Харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларини чуқур ўрганган ҳолда, озиқ-овқат, саноат, хўжалик товарларини ўз вақтида, етарли етказиб бериш ва сотиш ишлари анча яхшиланмоқда.

Бироқ кишиларнинг турмуш шароитини янада яхшилашда муҳим роль ўйнаши лозим бўлган савдо хизматининг ҳозирги аҳволи меҳнаткашлар талаблари даражасида эмас. Қорақалпоғистон савдо ходимлари буни ҳисобга олиб, аҳолига савдо хизмати кўрсатишни юксак поғонага кўтаришлари керак. Шунга эришиш лозимки, ҳар бир жойда магазин бўлсин, харидорлар у ердан истаган нарсаларини топа олсинлар.

Аҳолининг турмуш шароитини янада яхшилашда уй-жой ва жамоат бинолари қурилишини кенгайтириш, хонадонларни газ, водопровод суви билан таъминлаш зарур тадбирлардан биридир.

Кейинги йилларда автоном республиканинг кўпчилик шаҳар ва районларида газдан фойдаланиш кенг йўлга қўйилди. 7 мингтадан ортиқ квартира газлаштирилди. Ҳозир яна 2200 газ плитаси ўрнатиш мўлжалланмоқда. Мақсадимиз, яқин йилларда шаҳарлардагина эмас, балки барча қишлоқларда ҳам ҳамма хонадонларнинг газдан баҳраманд бўлишига эришишдир.

Ободончилик ва қурилиш соҳасида ҳам катта ишлар олиб борилмоқда. Ўтган йилнинг ўзида ободонлаштиришга 700 минг сўм сарфланди. Республика бўйича 1963 йилда жами 66 минг квадрат метр турар жой фойдаланишга топширилди. Бу йил ҳам ободончилик ва қурилиш соҳасида катта ишлар амалга оширилмоқда.

Умуман олганда, бу соҳада қилинган ишлар билан бирга ҳали яна кўп вазифаларни амалга оширишимиз керак.

Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун қаратилган улуғ юртимиздаги барча қон-қардош халқлар билан бир сафда коммунизм сари олға бораётган қорақалпоқ халқи Ўзбекистон ССР ва республика компартиясининг шонли 40 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқда. Улуғвор ишларни амалга ошираётган меҳнат аҳлига маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш шарафли ва масъулиятли вазифадир. Бу масаланинг муҳимлиги Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII Пленумида, Ўзбекистон ССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида алоҳида кўрсатиб ўтилди. Бу зарур ҳаётий вазифани бажариш биргина шу соҳадаги кишиларнинг иши бўлмай, партия, совет ва бошқа ташкилотларнинг ҳам зарур ишидир. Шунинг учун биз кенг жамоатчилик ёрдамида меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни тағин ҳам яхшилаш учун бор куч ва имкониятларимиздан фойдаланамиз.

Е. АЙТМУРАТОВ,
Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг Раиси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ВОБКЕНТЛИК ОШИҚ»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 11 апрель сонида босилган юқоридаги сарлавҳали фельетонда Бухоро область Вобкент бошқармасидаги «Ленинград» колхозининг раиси Аҳмад Раҳматовнинг совет кишиси қиёфасига тўғри келмайдиган қилмишлари очиб ташланди. Раҳматов хизмат мансабини суиистеъмол қилиб, мўмай даромад орттирди, сўнгра босар-тусарини билмай қолди. Партия ташкилоти Раҳматовни қаттиқ тартибга чақирди. Афсуски, у бундан тегишли хулоса чиқариб олмади.

— «Вобкентлик ошиқ» сарлавҳали фельетон,— дейилади Вобкент ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари Ж. Орипов имзоси билан редакцияга юборилган жавоб хатида,— партномнинг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, унда кўрсатилган фактлар тўғри деб топилди. Бюро қарори билан А. Раҳматов колхоз раиси вазифасидан бўшатилди. Колхозчилар орасида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди.

9 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
№ 158 (12.812).

АНДИЖОН ДАЛАЛАРИДА

БАЛИҚЧИ. «Узсельхозтехника» район бирлашмаси коллективи пахта териш машиналари ремонтини кун сайин жадаллаштирмоқда. Абдумажид Ҳамдамов, Раҳимжон Шукуров, Абдулазиз Қаюмов каби ишчиларнинг фидокорона меҳнати туфайли шу кунгача 90 та «ХВС-1,2» машинасидан 65 таси сифатли ремонтдан чиқарилди.

С. ЙИГИТАЛИЕВ.

●

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдумалик Жакбаров бошлиқ бригада Андижон бошқармасидаги Куйбишев номли колхоздаги юқори ҳосилли бригадалардан биридир. Бу йил гектаридан 35 центнер «оқ олтин» кўтаришга аҳд қилган мазкур бригада аъзолари ҳозиргача барча майдонлардаги ғўза қатор ораларини уч марта культивация қилдилар, икки марта суғориб, бир ярим марта озиқлантирдилар.

Бригада аъзолари июль ойини ғўза парваришида ҳал қилувчи ой деб эълон қилдилар ва ғўзаларни шу ойнинг охиригача яна икки марта комплекс парвариш қилишга бел боғладилар.

А. БАКИРОВ,
О. ҚУРБОНОВ,
А. МИРЗАЕВ.

●

УЧҚЎРҒОН. Ленин номли колхознинг Жамолхон Жалолов бошлиқ бригадаси аъзолари 70 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 31,2 центнер ҳосил кўтаришга аҳд қилганлар.

Қўчқорали Қозоқов, Эргашбой Шерназаров каби механизаторларнинг жонбозлик кўрсатиб ишлаётганликлари туфайли ғўза қатор оралари уч марта узунасига ва кўндалангига культивация қилинди. Ғўзаларнинг ривожи жуда яхши.

О. МАШРАББОЕВ.

БРИГАДИР БЕҒАМ БЎЛГАЧ...

Танқид ўти билан

Сирдарё бошқармасидаги «Гулистон» совхозининг 4-бўлимидаги Б. Йўлчиев бошлиқ бригада ўтган йили гектаридан 20 ўрнига 9,5 центнер ҳосил етиштирган эди. Ғўза қатор ораларини ишлаш, бегона ўтларга қарши кураш қониқарсиз уюштирилганлиги ҳосилнинг пасайиб кетишига сабаб бўлган эди.

Афсуски, бригада бошлиғи ўтган йилнинг ана шу сабоқларидан тегишли хулоса чиқариб олмаётир. 160 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил олишга сўз берган бу бригадада ғўзаларнинг аҳволи ёмон. Қатор ораларини культивация қилиш, озиқлантириш ва суғориш бир-бирига қўшиб олиб борилмаётганлиги оқибатида, ғўзалар ўсишдан қоляпти. 27 гектар ерни эса бегона ўт босиб кетган.

Бригада механизатори Сайфулла Мирдошев культивация сифатига мутлақо эътибор бермаётир. У қатор оралари бўйлаб тракторни юқори тезликда ҳайдайди. Натижада культиватор пичоқлари бегона ўтларни тўла қирқиб кетмаётир.

Ғўзани суғоришда ҳам агротехника қоидаларига риоя қилинмаяпти. Бригадада 8 та сувчи бўлгани ҳолда, улар ғўзани қондириб суғоришга етарли эътибор бермаяптилар. Айрим участкалардаги ғўзалар бостириб суғорилган. Бунинг сабабини бригада бошлиғи ўртоқ Йўлчиевдан сўрасангиз у «еримиз нотекис» деб жавоб беради. Ваҳолонки, қатор оралари бўйлаб эгат тўғри ва чуқур олинмаганлигидан сув баъзи жойларда тўхтаб қоляпти ва эгатлардан тошиб кетяпти, карталарнинг юқори қисмига эса чиқмаяпти.

Бригада даласида ҳар куни 24 киши ишлаши керак. Лекин турли сабабларга кўра 7-8 киши ғўза парваришига қатнашмаётир. Шунинг учун ҳам ғўза қатор ораларини ишлаш, озиқлантириш ва суғориш кечиктириб юборилмоқда. Бу эса ғўзаларнинг яхши ривожланишига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Ю. АБДУАЛИМОВ.

ЧИЛОНЗОР Тошкент Черёмушкаси деб атаётганликлари бежиз эмас. Бу ерда ой сайин кўплаб уй-жой бинолари фойдаланишга топширилмоқда. Ҳовли тўйлари ўтказаётган пойтахт меҳнаткашлари ҳар томонлама қулайликларга эга бўлган бу уйларда роҳатланиб яшамоқдалар. Суратда: Чилонзор массивидаги Волгоград кўчаси.

И. Глауберзон фотоси.

Пушталар қорайганда...

Бу ерда серҳосил бўлиб ўсаётган ҳар туп ғўза ақл-идрокли, саҳоватли деҳқоннинг пешона терларига гувоҳ бўлиб турибди. Ғўзаларнинг дастлабки парвариши тугалланганда, ҳар гектарда 95 минг туп кўчат бор эди. Ҳозир учинчи парвариш кетяпти. Бу ерда ҳар туп ғўза кўзқорачиғидай асраляпти.

Очилдин Раҳмонов ўз шогирди Абдумалик Абдураҳмонов билан шу ерда етти йилдан бери ишлайди. Ҳар қайси картанинг паст-баланди иккаласига беш панжадай равшан.

Кундузи ариқларни тўғрилаб бўлгач, улар кечки салқин тушиши биланоқ сувни бешамалар орқали эгатларга навбатма-навбат югиртириб олишади. Бу билан эгат бошларидаги тупроқ зичлашиб қотирилади. Сўнг эгатлар бошига ўғитдан бўшаган қоғоз қоплар қўйилади. Сув равон оқа бошлайди.

Сув аввал тупроқни намлаяпти, кейин олға юряпти. Буни Очилдин тили билан айтганда «чумоли қадам» сув қўйиш дейилади. Сув шундай оқса, эгат пушталарини текис қорайтиради, ғўза қониб сув ичган бўлади.

— Сув қўйиш жуда масъулиятли иш,— дейди Очилдин,— ҳар йили сеялка чигит экишни қайси томондан бошлаган бўлса, сувни ўша томондан оқизамиз. Сув текис оқади. Ғўзанинг илдизига тез етади.

Бизда ҳар туп ғўза то 1-2 тадан гул кўрсатмагунча, майдонларнинг ҳар юз метридан биттадан кўндалангига қаратиб ўқариқ олинади. Масалан, 19 гектар еримиз тўрт картадан иборат. Унинг биринчиси 9 гектарли бўлиб 3 та ўқариқ, иккинчиси 4 гектарли бўлиб 2 та, 4 гектарли учинчи картада 2 та, тўртинчисида эса битта ўқариқ олинади. Оқизилган сув шу ўқариқлар орқали картадан-картага навбат билан оқизилаверади. Кейинчалик 4 та картада биттадан тўртта ўқариқ қолади. Иш шундай уюштирилса, ғўза ёшлигидан сувга эзиб қўйилмайди ҳамда сув исроф бўлмайди.

Сувчи, звено бошлиғи коммунист ўртоқ Очилдин Раҳмонов ўтган йили ҳам ишни ана шундай ташкил қилиб, Ленинград бошқармасидаги Ленин номли колхозда энг кўп ва арзон ҳосил етиштирган эди. 19 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнер пахта топширилди. Бу — звенонинг ҳар бир аъзоси ҳисобига 9.5 тоннадан деган гап.

Кўкрагини «ғўзани суғориш устаси» значоги безаб турган ўртоқ Раҳмонов бошлиқ звено аъзолари бу йил гектаридан 45 центнердан, жон бошига 17 тоннадан ҳосил етиштириш, бир центнер пахта таннархини 12 сўмга туширишга аҳдлашиб, дала ишларини ана шунга яраша олиб бормоқдалар.

Бу ерда механизатор сувчининг, сувчи механизаторнинг иши устидан системали равишда контроллик қилиб боради. Сув ёмон қўйилдими, культивация сифати бузилади. Культивация ёмонми, суғориш сифати бузилади.

Очилдин Раҳмонов Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг сувчилар ролини ошириш ҳақидаги қарорига жавобан ғайрат камарини янада маҳкамроқ боғлаб меҳнат қиляпти.

— Гап сув нормаси устида борар экан,— дейди у.— биз шароитимизни ҳисобга олиб, кундузги сув нормасини 1 гектар, тунгисини эса 0.70 гектар қилиб белгилаганмиз. Ҳар бир сувчи бу нормани бемалол бажаряпти.

Суғоришда айниқса пушталарнинг текис қорайишига эътибор беряпмиз. Пушталар яхши қорайса, ғўза сувга қонибди, деяверинг.

Ш. ЗУҲРИДДИНОВ,
Фарғона области.

ЛАФЗИ ҲАЛОЛ КИШИЛАР

Машъал область далаларида ғўза парвариши ўртоқ Н. С. Хрушчевга ёзилган мактуб асосида кун сайин қизиб боряпти. Областда 30 центнердан кам ҳосил оладиган биронта хўжалик бўлмаслигига эришиш тўғрисидаги ташаббусга қўшилган кўплаб колхоз, бригадалар янги оширилган мажбурият олмоқдалар.

Гурлан бошқармасидаги «Москва» колхози бундан бир неча йил муқаддам кам ҳосилли, иқтисодий жиҳатдан заиф хўжаликлардан бири эди. Колхоз ватанпарварлари давлат бераётган моддий-техника ёрдамидан яхши фойдаланаётганликлари туфайли хўжалик қолоқликдан чиқди. Ўтган йили гектаридан 28 центнердан пахта олинди. Улар ҳосилдорликни бу йил 35 центнерга етказиш учун ғўза парваришини кучайтириб юбордилар.

Колхозда ғўзани учинчи марта комплекс парвариш қилиш қизитиб юборилди. Моҳир механизаторлардан О. Холмуродов, М. Алломов ғўза парваришида жонбозлик кўрсатиб, 7-8 гектар ердаги ғўза қатор ораларини культивация қилиб, экинни озиқлантиряптилар. Бу пешқадам механизаторларнинг ибратли иши бошқаларга намуна бўляпти.

Ўртоқ М. Оқмуродов бошлиқ бригадада бу йил гектаридан 50 центнер пахта етиштирилади. Бригадада пахта ҳосилининг 90 проценти, колхозда эса ҳосилнинг 60 проценти машинада териб олинади. Колхоз правлениеси машина теримига ҳозирдан бошлаб тайёргарлик кўра бошлади. Янгидан 6 та пахта териш машинаси сотиб олинади.

Колхоз правлениеси ва партия комитети далада тер тўкиб фидокорона меҳнат қилаётган кишиларга ғамхўрликни кучайтирди. Дала шийпонлари безатилиб, маданий ҳордиқ чиқарадиган жойларга айлантирилмоқда. Болалар боғча ва яслилари ишлаб турибди.

С. ИБРОҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АТОҚЛИ ФИЗИК

Кеча кенг жамоатчилик, бутун дунё зиёлилари машҳур физик, профессор Петр Леонидович Капица туғилган куннинг 70 йиллигини нишонлади. Бўлажак олим Петроград (ҳозирги Ленинград) политехника институтида ўқиб юрган чоғларидаёқ ўзининг физика фанига ихлосмандлиги билан таниқли олимларнинг диққатини тортди. У 1918 йилдан Давлат рентгенология институтининг физика-техника бўлимида машҳур профессор А. Ф. Иофе раҳбарлигида илмий текшириш ишларини бошлайди.

Л. П. Капица кейинги йилларда шарикоподшипникларни мойлашнинг гидромеханик назариясини, маятниклар ҳаракати ва юқори частотали радио тўлқини назарияси устида ишлади. Қудратли электростанция энергиясидан узоқдаги истеъмолчилар фойдаланувн учун янги техникавий усул перспективаларини ишлаб чиқди. Петр Леонидовичнинг илмий ишлари Иттифоқимиздагина эмас, балки чет элларда ҳам машҳурдир. У дунёдаги йигирмадан ортиқ йирик академия ва илмий жамиятларнинг аъзоси.

Петр Леонидович Капица СССР Фанлар академияси президиумининг аъзоси, «Экспериментал ва назарий физика» журналининг бош редактори, Москвадаги Физика-техника институти координация советининг раисидир. Партия ва ҳукуматимиз буюк олим академик П. Л. Капицанинг хизматларини тақдирлаб уни уч марта Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлади ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини берди.

Б. ПОЛЯКОВ,
Низомий номидаги Тошкент педагогика институти умумий математика кафедрасининг старший ўқитувчиси.

Қисқа сатрлар

● *Қораянтоқ қишлоғининг номини ўзгартириш пайти келди. Чунки исми жисмига монанд эмас — янтоқдан асар қолмади. Жиззах район Ленин номли колхознинг бу қишлоғида катта қурилиш ва ободончилик ишлари амалга оширилди. Фақат ўтган йилнинг ўзида мактаб, янги типдаги магазин, автогараж бинолари қурилди. Яқинда болалар боғчаси ишга туширилди. Кейинги икки йил ичида 200 га яқин хўжалик янги уй-жойга кўчиб кирди.*

С. ЭРГАШЕВ.

● *Бухоро область, Вобкент бошқармасидаги Куйбишев номли колхозда магазин, ясли, ҳаммом, техника базаси ва бир неча уй-жой бинолари қурилиб фойдаланишга топширилди. Буларни бунёд этишда колхозлараро қурилиш ташкилотининг Т. Убайдуллаев, Ҳ. Ниёзов, Ж. Камолов, А. Жўраев каби меҳнатсевар қурувчилари намуна кўрсатиб ишладилар.*

Ҳ. ЯҲЁЕВ.

● *Йўлдошали Тўхтасиновни Фарғона область Киров районидаги «Партия XX съезди» совхози меҳнаткашлари ҳурмат қилишади. У бошқараётган Жумқор қишлоқ медпунктида беморлар учун керакли дори-дармонлар ҳамиша топилади. Меҳнатсевар бу йигит ишдан бўш вақтларида дала шийпонларига чиқиб турли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказмоқда.*

А. СОЛИЕВ.

● *Нурота районидаги «Ғазғон» қоракўлчилик совхозининг марказидаги — Девбаланд чашмаси атрофи оқшомлари гавжум бўлади. Бу ердаги ошхона ва чойхоналарда меҳнаткашлар мириқиб дам оладилар, газета, журнал ўқийдилар, шахмат-шашка ўйнайдилар, кино кўрадилар. Қизил бурчаклар шинам безатилган.*

М. РАҲМАТОВ.

ҲУЗУРИНИ ОМБОР КЎРАЁТГАН МОЛЛАР

Мамлакатимизнинг ҳамма еридаги сингари Ўзбекистонда ҳам кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш тобора кенгаймоқда. Юксак индустриялашган саноат корхоналаримиз чидамли, бежирим ва арзон газламалар, кийим-кечаклар ишлаб чиқаришда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Бу ҳаммага ҳам маълум. Лекин енгил саноатимиз шоншуҳратига доғ бўлиб тушаётган айрим фактларга дуч келдикки, бу ҳақда гапирмай иложимиз йўқ. Енгил саноат корхоналари ишлаб чиқараётган айрим товарларнинг сифати билан мақтана олмаймиз. уларнинг кўриниши ва модалари талабчан халқимиз дидига мос келмаётир.

Бунинг асосий сабабларидан бири савдо шохобчаларида аҳолининг эҳтиёжлари тўла ўрганилмаётганлиги, саноатимиз ишлаб чиқараётган кийим-кечакларнинг хиллари ва сифати ҳақида истеъмолчилар билдираётган мулоҳазаларнинг ҳисобга олинмаётганлигидир. Баъзи корхоналар истеъмолчиларнинг талабига мос келмайдиган товарларни ҳамон кўплаб ишлаб чиқармоқдалар. Бундай корхоналар ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажариш билан ўзларини овутмоқдалар. Бироқ, хилма-хил, ранг-баранг, арзон ва чидамли маҳсулотларга бўлган халқ талаби етарли даражада ўрганилмаяпти.

Шуни айтиш керакки, тикув корхоналари маҳсулот ишлаб чиқариш планларини орттириб бажаряптилар. Аммо ана шу кийим-кечаклар билан савдо қилувчи тармоқларда товар обороти плани бажарилмай қолмоқда. Магазинларда аҳоли учун зарур бўлмаган тайёр кийимлар кўп. Ўтган йили Тошкентдаги «Қизил тонг» фабрикасида ишлаб чиқарилган кийим-кечаклар текшириб кўрилганда, улардан 6,7 процентининг сортини пасайтиришга тўғри келди. Шунингдек, бу фабриканинг Қўйлиқ филиалида тикилган кийимларнинг 9,5 проценти ва Ўрта Чирчиқ филиалида ишлаб чиқарилганларидан 66,7 процентининг сортлари пасайтирилди ва бир қисми қайта тайёрлаш учун ана шу корхоналарга жўнатилди.

План учун тикиб чиқарилган бундай маҳсулотларни Тошкентдаги 1-тикув фабрикасида ҳам учратиш мумкин. Бу корхонада тайёрланган маҳсулотларнинг сифати текширилганда, уларнинг 13,1 проценти сифатсиз деб топилди. Шу фабриканинг Янгийўл филиалида 16,8 процент ва 3-тикув фабрика маҳсулотининг 35,1 проценти уларга қўйилган сорт талабларига мутлақо жавоб бермаслиги аниқланди.

Саноат ходимлари ишига улар ишлаб чиқарган маҳсулотларнинг ҳажмигагина қараб эмас, балки сифатига, истеъмолчиларга манзур бўлишига қараб ҳам баҳо бериш вақти келди, деб ҳисоблаймиз. Кўриниб турибдики, кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналар аҳолининг талабларини пухта билишлари лозим. Савдо тармоқлари орқали харидорлар қандай кийим-кечакларга, газламаларга кўпроқ қизиқаётганликларини аниқлаш корхоналар ўз товарларининг хилларини ана шунга қараб белгилашлари зарур.

Аҳолининг кенг истеъмол товарларга бўлган талабларини ўрганишнинг бир қанча усуллари мавжуд. Сотув-кўргазмаларда улгуржи савдо базалари ва маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналар вакилларининг бевосита иштироки билан савдо қилиш синалган ва фойдали усуллардан биридир. Бундай сотув-кўргазмаларда саноат корхоналарининг вакиллари ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулотларга харидорлар қандай баҳо бераётганликларидан тегишли хулоса чиқариб олишлари мумкин. Тошкент марказий универмагининг аёллар кўйлаги билан савдо қилувчи салонида пойтахтдаги 2-тикув фабрикасининг маҳсулотлари намойиш қилинди ва сотилди. Бунда 23 модель, шу жумладан 10 та янги моделда тикилган аёллар кўйлаклари кўз-кўз қилиб қўйилди. Савдо вақтида фабрика ходимлари актив иштирок этдилар ва қайси хил маҳсулотлардан кўпроқ ишлаб чиқариш, қайси газламалардан қанақа фасон ва моделларда кўйлак тикиш кераклигини харидорларнинг мулоҳаза ва фикрларидан билиб олдилар. Фабрика маъмурияти савдо ташкилотлари билан алоқада бўлиб, ундан тегишли хулоса чиқардилар. Бу жуда яхши натижа бераётир. Ҳозир улар ишлаб чиқарган маҳсулотларнинг кўп қисмини харидорлар қониқиш билан сотиб олмоқдалар.

Аҳолининг истеъмол товарларига бўлган эҳтиёжини ҳисобга олишнинг яна бошқа йўллари ҳам бор. Савдо ташкилотлари у ёки бу корхона тайёрлаётган газламалардан намуна (қийтиқча) олиб, уларни махсус карточкаларга ёпиштириши ва бу карточкаларда ана шу газламаларнинг хили, ранги, сотилиш тезлиги ва бошқа хусусиятлари ҳақида характеристика бериш методи ҳам муҳимдир. Ой сайин магазинларда тўпланган ана шундай карточкалар савдо тармоқларидан йиғиб олиниб, фабрикаларга жўнатилиши ва фабрика маъмурияти ана шу маълумотлардан ўзига хулоса чиқариши фойдалидир.

Афсуски, «Таштекстильшвейобувторг» магазинларида ана шу усул камдан-кам қўлланилмоқда. Узоқ муддат фойдаланиладиган товарларга талабни ўрганишда харидорлардан анкета орқали фикр олиш усулини ҳам кенг қўллаш алоҳида аҳамиятга эга. Лекин харидорларнинг фикр ва мулоҳазаларини тўплашнинг янги-янги усулларини ишлаб чиқиш ва жорий қилиш ўрнига илгаритдан амал қилиниб келаётган методлар ҳам унутилиб юбориляпти.

«Узторгпосредконтора» ҳузурида аҳолининг кенг истеъмол товарларига бўлган талабини ўрганиш мақсадида 1960 йилда бюро ташкил этилган эди. Аммо бу бюро фаолиятига назар ташласангиз, унинг расмият учунгина тузилганлигини пайқаш қийин эмас. Бюро штатида 3 киши бор. Бюро иш бошлаганига 4 йилдан ошган бўлса ҳам, биронта арзирли иш қилинмади. Штатдаги ўртоқлар областлар ҳамда савдо тармоқларидан келган квартал бўйича маълумотларни тўплаш билан қаноатланиб қолмоқдалар. Ҳозирги вақтда бюрода фақат биргина товаровед ишлаб турибди. У ҳам йил давомида кўпинча саноат товарлари бўлимидаги меҳнат отпускасига чиққан товаровedларнинг ўрнида ишлайди. Бюро бошлиғи вазифасини ўриндошлик йўли билан адо этаётган ўртоқ О. Ошеровский аслида «Узторгпосредконтора» директорининг ўринбосари бўлиб ишлайди. У ана шу вазифаси билан банд бўлиб, бюро иши билан шуғулланишга вақт ажратолмаётир. Бизнингча, бу бюрони «Узторгпосредконтора» дан ажратиб олиб, савдо министрлигининг мустақил бўлимига айлантириш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Уни етук мутахассислар, экономикани яхши билган малакали кадрлар билан таъминлаш зарур.

Планни бажаришга зўр бераётган ва аҳолининг кенг истеъмол товарларига бўлган эҳтиёжини муттасил ўрганмаётган корхоналарнинг маҳсулотлари савдо тармоқларининг омборларида босилиб ётибди. Аҳоли эҳтиёж сезмаган ёки унча хуш кўрмаётган бундай товарларни кўплаб ишлаб чиқаришнинг нима ҳожати бор! Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ва республикамиздаги енгил саноат корхоналарининг раҳбарлари бу ҳақда бафуржа ўйлаб кўришлари зарур.

М. АҲМЕДОВ,
Тошкент халқ хўжалиги институтининг аспиранти.

СУРХОНДАРЁ область, Денов ишлаб чиқариш бошқармасидаги генерал Раҳимов номли колхоз ғаллакорлари социалистик мажбуриятларини ҳам ошириб бажардилар. Раҳмон Абдурасулов бошлиқ бригада эса гектаридан 40 центнердан ошириб дон олди. Ғалласи ўриб-йиғиб олинган майдонларга маккажўхори экиляпти. Суратда: бригада бошлиғи Раҳмон Абдурасулов.

А. Ким фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Бизнинг почта

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

Кеча редакция 80 хат олди. 60 хат бўлимларга чиқарилди. 12 хат текшириб, чора кўриш учун тегишли ташкилотларга юборилди. Қуйида кечаги почта материалларидан баъзиларини ўқинсиз.

ХУШХАБАРЧИ

Чиндан ҳам шундай. Янгиқўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги Навоий номли колхоз аъзолари Орифжон ака Иброҳимовни «Қишлоғимиз хушхабарчиси» дейишади. Орифжон ака умрининг салкам 30 йилини почтальонлик касбига бағишлади. Ҳозир ҳам шу касбда югуриб-елиб ишламоқда.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти Орифжон аканинг жонкуярлиги, меҳнатсеварлигини инобатга олиб, уни енгил машина билан таъминлади.

О. МЎМИНОВ.
Андижон области.

«ҚОРАСОЧ»

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзининг поэзия секцияси ёш шоир Тўра Сулаймоннинг халқ оғзаки ижоди йўлида ёзган «Қорасоч» достонини муҳокама қилди. Муҳокамада достон ижобий баҳоланди. Йиғилиш достонни Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейига совға қилиб нашр этиш ҳақида қарор қабул қилди.

Т. РУЗИБОЕВ.

АЙНИ МУДДАО

Сурхондарё область Шўрчи район марказида янги ҳаммом биноси қурилиб, ишга туширилди.

Н. ТУРСУНОВ.

ШАҲАР ЧИРОЙИ

ТОШКЕНТ. Киров районининг Қорамурт, Носиров 2-проезд кўчалари ва Карл Маркс номли массивда қад кўтарган кўп қаватли мактаб бинолари шаҳар чиройига-чирой қўшди.

Бу мактаб бинолари янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди.

С. СУЛТОНОВ.

ТЎРТЛИКЛАР

I.

Боқиб она қалбига гўзаллигин кўраман,
Гул баргидан ҳам нафис тозалигин кўраман.
Қуёш кўрдим меҳрида, нур таратар оламга,
Меҳрининг қуёшдан ҳам афзаллигин кўраман.

II.

Инсон қалбининг тиниқ, соф кўзгуси сўз,
Вафо аҳлин сир тутган чин орзуси сўз.
Кимлигин билмоқ бўлсанг агар одамнинг,
Бил унинг ақлин тошу тарозуси сўз.

Миножиддин ҲАЙДАРОВ,
ТошДУ студенти.

ЁШ ПАХТАКОРЛАР МУКОФОТЛАНДИ

Самарқанд область Иштихон районидаги Фрунзе номли саккиз йиллик мактаб ўқувчилари ўтган йили 5 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» олган эдилар. Шу муносабат билан яқинда мактабга СССР Халқ хўжалиги виставкасининг гувоҳномаси топширилди.

Юқори ҳосил етиштиришга катта ҳисса қўшган ўқувчилардан Азамат Суюнов, Лола Муродова ва Турсун Исмонловалар Виставка қатнашчиси деган значок билан мукофотландилар.

М. ХИТОЕВ.

МИНГ РАҲМАТ!

— МЕН, — ДЕБ ЁЗАДИ САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ НОРПОЙ БОШҚАРМАСИДАГИ «ИТТИФОҚ» КОЛХОЗИНИНГ АЪЗОСИ ЗАЙНАБ ТУРДИЕВА, — 42 ЁШДА ЎН БОЛАНИНГ ОНАСИ БЎЛДИМ. БОЛАЛАРИМНИНГ ҲАММАСИ СОҒ-САЛОМАТ. КАТТАЛАРИ ЎҚИЯПТИ, КИЧИКЛАРИ БОҒЧАДА ТАРБИЯЛАНМОҚДА. ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТИМИЗГА МИНГ РАҲМАТКИ, МЕНИНГ ОНАЛИК ҲУҚУҚИМНИ, ҲУРМАТИМНИ ЮҚОРИ ВАҲОЛАБ, «ҚАҲРАМОН ОНА» ДЕГАН УНВОН БЕРДИ. БУ МЕН УЧУН КАТТА БАХТ.

З. ТУРДИЕВА.

АЗАМАТ БОРМИ?

— Оббо азаматей, зап иш қиляпти-да.

— Отасига раҳмат.

— Кам бўлмасин.

Юнусобод қишлоғининг каттадан-кичиги қишлоқ врачи Зайнитдин ака Каримов шаънига ана шундай таҳсин сўзлари айтиб, беҳад хурсанд бўлмоқдалар. Воқеа шундай: Зайнитдин ака шу қишлоққа врач бўлиб ишга келганидан кейин ўзининг кўпдан буён жамғариб юрган 1500 сўм пули ҳисобига аптека биноси қуришни мақсад қилиб қўйди. Шундай қилди ҳам. Тез кунда 6 хонали янги бино қад кўтарди, усти ёпилди, деворлари шувалди. Зайнитдин ака тўсатдан вафот этди.

Шу-шу бўлдию аптека биноси қурилиши тўхтаб, қилинган ишлар жой-жойида қолди. Мана, орадан икки йил ўтиб боряпти. Афсуски, бу иш билан ҳеч ким қизиқмаётир. Касалхона бош врачи Турғун Турсунов ва қишлоқ совети раҳбарларининг биронтаси бу ишга бош бўлмаётирлар. Наҳотки, бу ишни давом эттириб, бинони халқ хизматига топширадиган бирор азамат топилмаса шундай катта бир қишлоқдан?!

Ю. АҲРОРОВ,
Тошкент шаҳри.

* * *

Республикамизнинг шаҳар ва районларидан Ж. Пиримқулов, Х. Нурмуҳамедов, У. Муҳамедов, Р. Ёдгоров, Х. Қўйлиев (Тошкент шаҳри), С. Асадов (Самарқанд), Э. Рўзибоев (Гулистон), А. Қорахўжаев (Андижон), К. Эргашев (Наманган), С. Юнусов (Юқори Чирчиқ райони), И. Ўринбоев (Янгийўл), И. Камолов, Я. Кузнецова (Калинин), К. Иброҳимов, Т. Ўразметов, Ш. Нурметов, Ю. Шомуродов (Гурлан), Н. Абдуллаев (Вобкент), А. Қудратов (Навоий), М. Қорабоев (Ленинград), И. Солихўжаев (Олтиариқ). В. Ёқубов (Киров). Н. Шакаров (Нурота), К. Сокирова (Сариосиё), А. Абдулахатов (Андижон), С. Бектаев (Чуст), Р. Очилов (Яккабоғ). О. Турғунов (Калинин), З. Тўлаганов (Норпой) ўртоқлар юборган хат-хабарларда ҳам ана шундай ютуқ ва камчиликлар ҳақида фикр юритилган.

ЙЎЛИНГИЗГА МУНТАЗИР

ҲИКОЯ

Хат Қўқондан экан.

Қўқон... Қандай гўзал шаҳар! Унинг номини тилга олганда қанча-қанча шоирлар ва шоираларнинг номини эслайсан, киши. Радиоприёмник ёки телевизор мурватини бурасангиз, ёкимли куй эшитасиз, ёки нозли ўйинни томоша қиласиз. Ишонаберингки, шу куй, шу қўшиқ, шу ўйиннинг ижодкори ёки ижрочиси кўпинча Қўқондан бўлади. Мен бу шаҳарда кўп бўлганман. «Муқимий хужраси»ни зиёрат қилганман.

Соф ҳаво, кенг кўчалар, ҳар бир ҳовли томи устидан товланиб мўралаб турган чиллакию ҳусайнилар, дилкаш кишилар, юзи Самарқанд ширмойидек қизлари, бир пиёла чойни ҳам шеърлар занжирисиз узатишни эп кўрмайдиган мезбонлар бор шаҳар яна ёдимга тушди. Бу шаҳардан озмунча олимлар чиққанми?

Мана шу хатни ёзган киши радио орқали яхши куй, қўшиқ эшитишни орзу қилгандир, мақомлардан завқланмоқчидир, ёки илмий иш устида ўтирган кўнгил яқин кишиларининг ҳордиғини чиқаришни мўлжаллагандир. Авторнинг илтимосини бажо келтирамиз.

Редакцияга келган ҳар бир конвертни очганда шу каби фикрлар киши вужудини чулғаб оладики, мактуб эгасини қандай қилиб хушнуд қилишга гоҳо ақл ожизлик қилгандек бўлади. Бу хатда отани беҳурмат қилган фарзандлар танқид қилинади, бу алоҳида диққат, алоҳида эътибор талаб этади.

Конверт ичидаги оқ қоғозга битилган жумлалар мени ҳангуманг қилиб қўйди. Ўз кўзларимга ишонмадим. Ўзи нима гап? Ҳазилми, чин? Наҳотки шундай ўғил-қизлар ҳам бўлса! Наҳотки, бу воқеага ҳеч ким аралашмаса-я? Яна қайта-қайта ўқидим, ўқидик.

Буюрса бола, буюрмаса—бало, деб шуни айтади-да, ҳаяжонимни ҳеч босолмайман, оромимни йўқотдим. Қатъий қарорга келдим. Бу ҳукм фақат бир менинг ҳукмим эмас эди. Ҳа, кўпчилик шундай деди:

— Тошкентдан гапирамиз!

«Оқ падарлар» деган эшиттиришимизни бошлаймиз.

Бундай эшиттириш қилиш учун фарзандлари ташлаб кетган қўқонлик отанинг олдига бориш шарт эди. Унинг билан суҳбатлашиш, ҳол-аҳволини кўриш, кўнглини кўтариб келиш лозим. Ўғил-қизларини ҳам топиб, суҳбат қилиш керак. Дўстларим шу фикрни қўллаб-қувватлашди. Қаҳр-ғазаб ўтларими ёки меҳр-муҳаббат туйғуларими, ким билади дейсиз, дўстларим далдасими, балки отага бўлган ҳурматим мени Қўқонга олиб келди.

Отанинг адреси ўзгарган экан. Лекин топиш қийин бўлмади. Уни кўп киши танир экан.

Бежирим ҳовли, шинам уй-айвон. Бир кишига етарли барча нарса муҳайё. Отахон бардам. Супурилмаган уйга меҳмон келар, деб чеҳраси очиқ бизни кутиб олгач, чойнак кўтариб кўча эшикка йўл олди. Чойхона яқин экан, у ҳаялламай қайтди-да, токчадаги патниснинг устини бир-икки уриб, пуф-пуфлаб, сўридан узган ҳусайнини қўйиб, бизни хонтахтага таклиф этди.

Пиёлани дастурхон учига суркаб-суркаб қуйган чойини узатаркан:

— Ёлғиз отнинг чанги чиқса ҳам, донги чиқмас, ёлғизлик ёмон экан, — деб қўйди нолигандек бўлиб.

— Бол ширин, болдан бола ширин, деганларидек қанотим остида, шу ёруғ уйда бирга бўлайлик, боримизни бирга баҳам кўрайлик, дебсиз-да, отахон, — дедим мен ҳам ачиниб.

— Давлатинг — ўғил қизинг, дейдилар,—кўнглидагини очиқ айта бошлади отахон, —қўли ишга, оғзи ошга борганда ҳаммаси турли томонга тарқалиб кетди. Улардан сариқ чақалик фойда йўқ. Ҳеч бири.., ўғлим ҳам, қизим ҳам ҳолимдан хабар олмайди.

— Шунинг учун бизга хат юборган экансизда? — Гап орасида сўраб қўйдик.

— Қанақа хат? — ҳайрон бўлди отахон.

— Мана ўқиб кўринг.

— Кўзойнаксиз ўқий олмайман... Малол келмаса ўзлари ўқиб берсалар.

Хатни ўқиб бердим. Отахон хижолат бўлгандек кўзларини олиб қочарди:

— Андак англашилмовчилик бўлганга ўхшайди, ўғлим, — деди отахон ниҳоят бошини кўтариб, — мен ҳеч кимдан бу хусусда илтимос қилмаган эдим, битта-яримтаси ачинганидан ёзгандир. Энди ўғлим, шикоят қилиб гапирганим тўғри.. Лекин шикоят ёзиб юборишларини ҳеч кимдан сўраган эмасман...

Биз вақтни қўлдан бой бермаслик пайига тушдик. Чигалнинг учи қаерда, нега бу ота ўғил-қизларидан ҳам нолийди, ҳам уларни ҳимоя қилади. Чалкаш фикрлар тугунини ечиш учун бошқа шаҳарларга ҳам бориш керак бўлиб қолди. Ота билан хайрлашар эканмиз, дедик:

— Мен куяман боламга, болам куяр боласига, бўлиб кетганмикан-а, отахон?

Отахон ҳам бўш келмади:

— Эрка тутса отаси, талтаяди боласи, бўлиб кетган. Мен буларни ўқитдим, одам қилдим. Қирқига чидадим, қирқ бирига ҳам чидайман, инсофга кириб қолишар, ёрдам беринглар.

...Биз бошқа шаҳардамиз. Отанинг ўғли Аббосхон ишдан қайтди. Бизни кўриб қувониб кетди. Ўзи инженерлик қилаётган заводдаги янгиликлар, ундаги ажойиб кишилар, айниқса ёшларнинг ташаббуси ҳақида гапирганда ўзининг мезбонлигини ҳам унутиб, тўлқинланиб кетди. У ора-чора берган саволларимизга жавоб ҳам берар, аммо хаёли заводда эканлигига, бир дақиқа ҳам завод ҳаётисиз яшай олмаслигига ҳеч қандай шубҳамиз қолмади.

— Камчилигимиз ҳам йўқ эмас, — деди Аббосхон дастлаб жиддий, сўнгра кулимсираб,— мен ўзим Қўқонда туғилганман, отамнинг бир ўзи ўша ерда. Яқинда, отпуска вақтида эр-хотин бориб олиб келолмадик, кучсизлик қилдик. Мана эрта-индин ё ўғил, ё қизлик бўламиз, албатта. Набирангиз чақиряпти, деб хат ёзаман. Келмасалар уч киши бўлиб борамиз-да. Қари бор уйнинг зари бор, дейдилар. У кишини албатта олиб келамиз. Кейинги келишингизда бизникига тушинглар, менинг отам жуда гаплашадиган киши, музика чалиб берадилар, таништириб қўяман, ажойиб одам. Энди уч кишилашиб олиб кела олармиз-а, хотинжон?

— Ниятимиз ҳам шу-ку, — деди «Работница»ни варақлаб ўтирган уй бекаси.

— Балки тўрт кишилашиб, — ҳазил қилдик биз.

Ҳаммамиз қаҳ-қаҳ урдик.

Яна йўлга чиқдик. Ўғил-келинни кўриб, қиз-куёв билан суҳбатлашмасак бўлмайди, деган фикрга келдик. Чигал қаерда? Бу муаммо бизни яна бошқа шаҳарга етаклади.

Булар ҳам жуда иноқ экан. Қизлари Сабохон врач, куёвлари ўқитувчи. Ҳамма нарса етарли.

— Бироқ, — дейди Сабохон.— катта камчилигимиз бор. Отамни олиб келолмаётирмиз. Билишимча акам бир амаллаб ўзиникига олиб кетмоқчи. У анча уста, келинойим ҳам бўш келадиганлардан эмас. Улардан олдин отни қамчиламоқчимиз-ку, лекин бўлмаяпти. Дили бўшнинг тили бўш деганларидек, бўшлик қиляпмизда, Қайсарлик қилаётир-да, отам. Гул қадрини булбул билар, ота қадрини қиз билар, олиб келамиз-а отамни, куёвлари.

— Яна бир бор борайлик, хотинжон. Буғдой нонимиз бўлмаса, буғдой сўзимиз бор, деймиз. Бир бўйрача ер биздан азизми, деймиз-да, хотинжон.

Ҳамма дард, ҳамма гапу сўзлар, чигалнинг учи шу бир бўйра ер экан. Мана, қўқонлик отахон, сизнинг қизингизу куёвингиз, ўғлингизу келинингиз сизни, сиз отахонни кутишаётир. Улар йўлингизга мунтазир. Шу бир парча ер, отамдан қолган жой деб қимирламай, бир ерда ўтираберасизми-а? Қуш ҳам нафсидан илинади деганларидек, сизни шу бир бўйра ер илинтириб қўйибди-ку. Фарзандларингиз олижаноб кишилар экан. Уларни сиз тарбиялагансиз. Улар йўлингизга мунтазир, отахон!

И. УСМОНОВ.

ЭЪЛОНЛАР. ТОМОШАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

9 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Уйлаб топ** (кичкинтойлар учун).

Ўзбек тилида: 18.35 — **Телевизион янгиликлар**, 18.55 — **Техника тараққиёти учун**, 19.15 — **Олмос Вишера** (телевизион фильм), 19.35 — **Ҳордиқ чиқариш учун**, 19.55 — **Саҳий ёз неъматлари**.

20.15 — **Эшиттиришлар программаси**.

Рус тилида: 20.25 — **Телевизион янгиликлар**, 20.45 — **Реклама ва эълонлар**, 20.50 — **Музикали календарь**, 21.40 — **Биринчи синф ўқувчиси** (илмий-оммабоп фильм), 21.50 — **Эрталабки поездлар** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/VII да **Гулсара**, 10/VII да **Трубадур**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА — **Огаҳий номли Хоразм театри гастроллари** — 9/VII да **Шикоятга ўрин йўқ**, 10/VII да **Бир ғунча очилгунча**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Банкда ишловчи қиз — «ВАТАН», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 6 да).

Шоҳсанам ва Ғариб, — «МИР», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Кечувда учрашув — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

Итальянча қуйди-чиқди — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кеч соат 8 ва 10 да).

Содиқ юраклар — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9-10 минут ва 10 яримда)

Банкда ишловчи қиз — «ВАТАН», ПУШКИН номли, «ПАХТАКОР» (кеч соат 10 яримда).

Шоҳсанам ва Ғариб — НАВОИЙ номли.

Куёв-келин қиссаси — КАФАНОВ номли.

Вой, бу қизлар — «ХЕВА», «РАКЕТА».

Қатъий ўйин — «САЛЮТ».

Кечувда учрашув — ТЕЛЬМАН номли.

Эльбадаги махфий жой — «УДАРНИК».

Пеньковдаги воқеа—«1 МАЙ».

«Ошиқлар» ва «Пичоқлар»—КИРОВ номли.

Москва бўйлаб — ФРУНЗЕ номли.

Итальянча қуйди-чиқди —«ШАРҚ».

Насриддин саргузаштлари — СТЕПАН РАЗИН номли.

Сизга ёзаман — «ПАХТАКОР» (кеч соат 9-10 минутда).

Юқори табақага кириш йўли — «ФЕСТИВАЛЬ».

ТОШКЕНТ ХЎЖАЛИК БУЮМЛАРИ ЗАВОДИГА

ускуна инженер-конструктори, прессларни созловчи ва металл қирқувчи ускуна слесарлари, ремонтчи слесарлар, инструментчи слесарлар, водопроводчи слесарлар, универсалчи токарлар, рандаловчилар ва фрезерчилар, автокранчилар, шунингдек давильщик, оцинковщик, тунукасоз касбларига ўргатиш учун ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Сагбон кўчаси, 30-тупик, 79-уйда заводнинг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

УНР-557 га

Тошкент ва Нукус шаҳарларида ишлаш учун

ҳар хил разрядли монтажчи слесарлар, электросваркачилар, кранчилар,

монтажчи слесарь ихтисосига ўргатиш учун ёшлар (18 ёшдан тортиб),

керак

Ёлғиз ишчилар ётоқ билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Сирцовая кўчаси, 53-а уй.

Лугин кўчаси, 19-уйда турувчи Екатерина Николаевна Пархоменконинг Чилонзор массив, 8-сектор, 17-уй, 7-квартирада турувчи Александр Иосифович Каневецдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Бешёғоч кўчаси, Бахтиёр тупик, 8-уйда турувчи Қурбон Исоқовнинг Бешёғоч кўчаси, Қарши проезд, 109-уйда турувчи Мафират Исоқовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

2-Сельмаш проезд, 3-уйда турувчи Владимир Сергеевич Ходиревнинг Генерал Петров кўчаси, 5-переулок, 85-уйда турувчи Светлана Николаевна Ходиревадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

СОВЕТ ДИПЛОМАТИЯСИ ҲУЖЖАТЛАРИ

СССР Ташқи ишлар министрлиги ҳузуридаги дипломатия ҳужжатларини нашр этиш комиссияси «СССР ташқи сиёсати ҳужжатлари» нашрининг IX томини босмадан чиқарди.

Бу томда 1926 йилга тааллуқли энг муҳим дипломатия ҳужжатлари бор. Совет давлати юқори органларининг ташқи сиёсат масалалари юзасидан қабул қилган қарорлари, Совет мамлакатини таниш учун, тинчлик ва қуролсизланиш учун, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча принципни амалга ошириш учун, ҳужум қилмаслик ва бетарафлик тўғрисида шартномалар тузиш учун курашни акс эттирган ҳужжатлар, шунингдек ташқи савдо тўғрисидаги материаллар бу томга киритилган. Томда босилган ҳужжатлар СССРнинг Англия, Германия, Франция, АҚШ, Польша, Италия, Туркия, Эрон, Афғонистон, Хитой, Япония, Финляндия, Швеция, Норвегия, Дания, Латин Америкаси мамлакатлари, Араб мамлакатлари ва бошқа мамлакатлар билан ўзаро муносабатларни кенг ёритади.

Ҳужжатларнинг кўпчилик қисми биринчи марта нашр этилди. Бу китобда совет ҳужжатларидан ташқари, талайгина миқдорда чет эл ҳужжатлари ҳам киритилган, шунингдек батафсил шарҳлар ва кўрсаткичлар берилган.

СССР Ташқи ишлар министрлиги архиви, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги бош архив бошқармаси архиви ва Совет Иттифоқидаги бошқа архивлар томдаги ҳужжатлар учун асос қилиб олинди.

Бу том СССР ташқи сиёсати ва энг янги даврдаги халқаро муносабатлар тарихи билан қизиқаётган ҳамма кишилар учун ғоят марокдидир. (ТАСС).

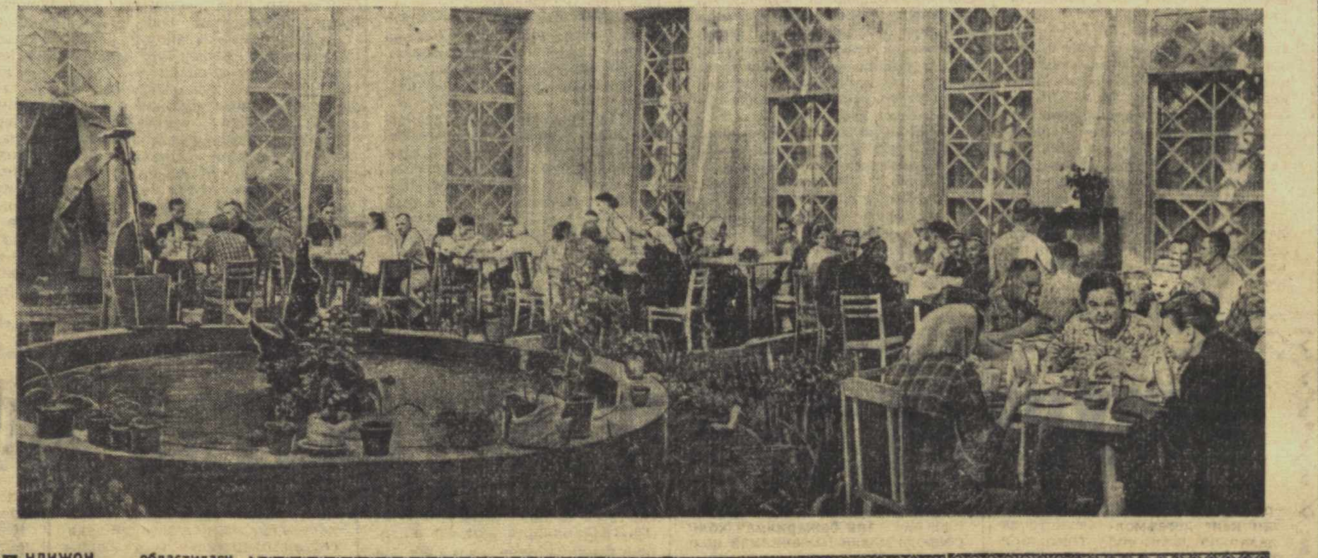

Андижон областидаги «Чортоқ» курорти табиатнинг энг гўзал жойларидан бирига жойлашган.

Суратда: дам олувчилар кенг, ёруғ ошхоналарда овқатланишяпти.

Е. Корниенко фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

Андижон область маданият бўлими Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейига бағишланган кинофестиваль ўтказди. Пушкин, Навоий номли маданият ва истироҳат боғларида «Ўзбекфильм» киностудияси ишлаб чиқарган «Ленин йўлланмаси билан», «Фарзандлар», «Баҳордан баҳоргача», «Синчалак», «Бешаласи Фарғонадан», «Алишер Навоий», «Маҳаллада дув-дув гап» каби бадиий фильмлар намойиш қилинди.

Кинофестивалда кўрсатилган фильмларни ўн мингдан ортиқ томошабин кўрди.

З. ЎРМОНОВ.

ФАРҒОНА ШАҲРИДА

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

Ёз оқшомида шаҳар ёшларининг ана шу темага бағишланган кечаси бўлиб ўтди. Шаҳар комсомол комитети ташкил этган бу кечада Венгрия, Чехословакия, Болгария, Англия, Франция, Германия Демократик Республикаси, Австрия, АҚШ ва бошқа чет мамлакатларга бориб келган туристлар сўзга чиқиб, ана шу мамлакатлар ёшларининг ҳаёти тўғрисида гапириб беришди.

Шундан сўнг бадиий ҳаваскорлар ижросида концерт қўйиб берилди.

ГУЛЛАР БАҲСИ

Боғ шаҳри — Фарғона муаттар ҳидли гуллар маконига ҳам айланмоқда. Максим Горький номли маданият-истироҳат боғида гуллар виставкаси ташкил этилди. Виставкада шаҳардаги ҳаваскор боғбонлар, ташкилот ва муассасалар етиштирган анвойи гуллар кўрсатилди.

Табиатни муҳофаза қилиш ва кўкаламзорлаштириш шаҳар жамияти гуллар баҳсини давом эттиришга қарор қилди. Республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги юбилейига яна икки марта ана шундай виставка ташкил этилади.

ЖАЖЖИ СПОРТЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Шаҳардаги «Спартак» стадиони гавжум. Майдонга трибунада ўтирганларнинг гулдурос қарсаклари остида 200 га яқин жажжи спортчилар кириб келишади. Улар шаҳардаги боғчалар боғчаларининг тарбияланувчилари эди.

Спортнинг болаларга хос бошқа турлари бўйича ўтказилган мусобақалар ҳам қизиқарли бўлди.

А. НАБИХУЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ИШЛАРИГА АРАЛАШИШ ТЎХТАТИЛСИН

Шу йил 26 июнда Женева кенгашининг ҳамраислари Вьетнам Демократик Республикасининг ташқи ишлар министридан телеграмма олдилар. Телеграммада айтиладики, кейинги вақтларда Америка Қўшма Штатлари Жанубий Вьетнамда агрессияни янада кенгайтиришга қаратилган янги ҳаракатлар қилмоқда. Телеграммада шундай фактлар ҳақида хабар берилганки, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг фикрича, бу фактлар АҚШ уруш ҳаракатларини Вьетнам Демократик Республикасининг территориясига кўчириш ниятида эканлигини кўрсатиб турибди.

Телеграммада, жумладан бундай дейилади:

«Қўшма Штатларнинг турли ҳукумат органлари Вьетнам Демократик Республикасига нисбатан душманлик планларини ўрганмоқдалар. Давлат департаменти планлаштириш комитетининг раиси У. Ростоу «Ростоунинг 6-планини» тақдим қилди. Бу планда Шимолий Вьетнамни блокада, бомбардимон қилиш ва ўққа тутиш кўзда тутилади. Вакиллар палатасининг аъзоси Мэлвин Лэрд вакиллар палатасининг мудофаага маблағ ажратиш комиссиясида сўзга чиқиб, «Жонсон ҳукумати коммунистик Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилиш планини ўрганмоқда», деди. АП агентлигининг хабарида айтилишича, Шимолий Вьетнамдаги объектларни бомбардимон қилиш тўғрисида америкаликлар қарор қабул қилиш эҳтимоли борлиги сабабли, АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари 3-бомбардимончи авиация эскадрасининг Б-57Б реактив бомбардимончи самолётларидан элликтаси Филиппинда тайёргарлик кўрмоқда. Мазкур агентликнинг маълумотларига қараганда, Шимолий Вьетнамдаги муҳим пунктлар тўғрисида разведка тўплаган маълумотлар мазкур бомбардимончи самолётларга юборилиб турибди, бу маълумотларнинг кўпчилиги жуда баландликда учаётган разведкачи «У-2» самолётлари ёрдамида тўпланган».

Америка Қўшма Штатларининг Вьетнамга нисбатан қилаётган мана шу ҳамма ҳаракатлари, дейилади Вьетнам Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг телеграммасида, шунингдек Лаос ва Камбоджанинг ички ишларига аралашишни давом эттирилаётганлиги Шарқи-Жанубий Осиёнинг мана шу районида тинчликка ва хавфсизликка жиддий таҳдид солмоқда.

Вьетнам Демократик Республикасининг ташқи ишлар министри Суан Туй юборган телеграмма муносабати билан СССР Ташқи ишлар министрлиги Ҳинди-Хитойга бағишланиб, 1954 йилда ўтказилган Женева кенгашининг ҳамраислари томонидан АҚШ ҳукуматига ҳамда Женева кенгашида қатнашган барча мамлакатларнинг ҳукуматларига юбориладиган мактубнинг совет лойиҳасини Буюк Британиянинг Москвадаги элчиси Х. Тревельянга топширди.

Қўшма Штатларнинг Шарқи-Жанубий Осиё районидаги агрессив ҳаракатлари сабабли, Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумати ташвиш тортаётганлигига ҳамраислар қўшиладилар ва 1954 йилги Женева битимларига қаттиқ риоя қилиш учун АҚШ ҳукумати зиммасидаги масъулият тўғрисида АҚШ ҳукуматини яна огоҳлантирадилар, деб таъкидланади совет лойиҳасида. — Ҳамраислар, дейилади сўнгра мактуб лойиҳасида, Қўшма Штатлар Вьетнамнинг ички ишларига аралашишни дарҳол тўхтатади ва Жанубий Вьетнамдан АҚШ қўшинларини, ҳарбий ходимларини ва қурол-яроғларини батамом олиб чиқиб кетади, деб кутадилар.

Х. Тревельян мактуб лойиҳасини ўз ҳукуматимга топшираман, деб ваъда қилди. (ТАСС).

ИОРДАНИЯ ҲУКУМАТИ ИСТЕЪФО БЕРДИ

ҚОҲИРА, 7 июль. (ТАСС). МЕН агентлиги хабар беради: Кеча Аммон радиоси ўзининг навбатдаги эшиттиришларини тўхтатиб, Хусайн-бин Носир бошчилик қилаётган ҳукуматнинг истеъфосини Иордания короли Хусайн қабул қилганлиги тўғрисидаги хабарни эшиттирди.

Король Хусайн янги кабинет тузишни король канцеляриясининг бошлиғи Бахжат Тальхунийга топширди.

АРАБИСТОН ЖАНУБИДАГИ АҲВОЛ ҚАРАБ ЧИҚИЛМОҚДА

ҚОҲИРА, 7 июль. (ТАСС). Кеча бу ерда Камбоджа, Ироқ, Фил Суяги Қирғоғи, Венесуэла ва Югославия вакилларидан иборат бешлар кичик комитетининг мажлиси очилди. Бу кичик комитет мустамлака мамлакатлар ва халқларга мустақиллик бериш тўғрисидаги декларацияни амалга ошириш билан шуғулланувчи БМТ Махсус комитети томонидан тузилган. Бешлар кичик комитети Арабистон ярим оролининг жанубида вужудга келган вазиятни текширади. Бир куннинг ўзида кичик комитет Жанубий Арабистон районидаги сиёсий ва халқ ташкилотларидан ўнтача петиция олди.

Масалан, Лохаж амирлигининг тахтдан туширилган султони Али Англия қуролли кучлари Радфон районида шафқатсиз чораларни ишга солаётганлигини кичик комитетга маълум қилди. Англия қуролли кучлари бегуноҳ одамларни ўлдирмоқда, уйларга ўт қўймоқда, аҳолини террор қилмоқда. Али норозилик белгиси сифатида Лондон конференциясидан кетиб қолган Фадли амирлигининг султонини тўла қўллаб-қувватлаётганини айтди. Бу конференцияда Жанубий Арабистон федерациясининг конституциясини ўзгартириш масаласи муҳокама қилинмоқда.

БХИЛАИ КЕНГАЙТИРИЛАДИ

ДЕҲЛИ, 6 июль. (ТАСС). Бугун Деҳлида Совет Иттифоқининг Бхилаи металлургия заводида олтинчи домна комплексини қуриб бериши тўғрисидаги битим имзоланди. Совет ташкилотлари 1961 йилги битимга мувофиқ Ҳиндистонга берилган кредит ҳисобига машина-ускуналар етказиб берадилар ва техника ёрдами кўрсатадилар.

Ҳозирги вақтда Бхилаи заводида тўртинчи ва бешинчи домна печлари қурилмоқда. Бу печлар қурилиши тамомланганидан кейин заводнинг қуввати оширилиб, йилига икки ярим миллион тоннага яқин пўлат ишлаб чиқарилади. Олтинчи домна печининг қурилиши Бхилаи заводи ҳар йили ишлаб чиқарадиган маҳсулотни янада ошириш имконини беради.

Пўлат министрлигининг секретари Н. Ванчу битимни имзолаш вақтида нутқ сўзлаб, Ҳиндистоннинг металлургия саноатини ривожлантиришда кўрсатаётган дўстона ёрдами учун Ҳиндистон ҳукумати номидан Совет Иттифоқига миннатдорчилик билдирди.

ЯНА БИР ЖОСУС-ЙЎЛДОШМИ?

НЬЮ-ЙОРК, 7 июль. (ТАСС). АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг Ванденбергдаги базасидан (Калифорния штати) кеча Ернинг яна бир махфий йўлдоши учирилди. Белгиланган қоидаларга амал қилиб, АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари йўлдошни учириш учун Атлас-Агенс ракета системасидан фойдаланилганини маълум қилди, холос.

Ассошиэйтед Пресс агентлиги шунга асосланиб, космик баландликдан «ер юзининг ҳар қандай бурчагини» фотосуратга олиш учун мўлжалланган «Самос» номли «жосус-йўлдош»ни қутб орбитасига чиқаришга уринилган бўлса керак, деган тахминий фикрни билдиради.

Йўлдошнинг белгиланган орбитага чиққан-чиқмаганлиги хабар қилинмайди.

ФАШИЗМ ТЮРЬМАЛАРИДА

ПАРИЖ, 7 июль. (ТАСС). Пениши қалъа-тюрьмасида (Лиссабоннинг шимол томонида) азоб чекаётган португалиялик ватанпарварлар — Салазарнинг фашист режимига қарши курашувчиларнинг аҳволи тўғрисида яна мудҳиш хабарлар олина бошлади.

«Юманите» газетаси бугунги сонида хабар беради: Пениши тюрьмасидаги маҳбуслар биринчи майдан буён, яъни икки ойдан кўпроқ вақтдан буён ташқи дунёдан тамомила ажратиб қўйилди. Уларнинг ҳузурига қариндош-уруғларини киритмайдилар, уларни хат ва совғалар олишдан маҳрум этиб қўйдилар, тюрьма ҳовлисига чиқиб юришларига йўл қўймайдилар. Тюрьма ходимлари уларнинг камераларидаги ҳамма нарсасини — кийим-кечак, китоб, газеталарни тортиб олдилар.

Пенишида азоб чекаётган антифашистларнинг қариндош-уруғлари ва яқинларидан неча ўнлаб киши яқинда ана шу ўзбошимчаликни дарҳол тўхтатишни талаб қилиш мақсадида тюрьма девори олдига тўпланишди. Фашистлар полицияси уларга ҳужум қилди. Тинч намойиш қатнашчиларидан кўпи, шу жумладан олти аёл ярадор қилинди ва қамоққа олинди.

Бир неча маҳбус Пениши тюрьмасидан янада мудҳиш Кашиас қалъа-тюрьмасига шошилинч кўчирилди. Уларни бу ердан Яшил бурун оролларидаги «ажал лагери» деб аталган Таррафал концлагерига жўнатишлари мумкин деб хавфсираш учун асослар бор.

Португалия сиёсий маҳбусларига амнистия берилиши учун курашувчи француз комитети Португалиядаги фашистлар режимининг маҳбусларини яна ҳимоя қилиб чиқди. Комитет бугун эълон қилинган баёнотида, жумладан, ватанпарвар-антифашист Мария Душ Сантушни дарҳол озод қилишни талаб этади. Салазарчи маъмурлар ҳукм муддати ўтиб кетганига қарамай, Мария Душ Сантушни ҳали ҳам тюрьмада ушлаб турибдилар.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ, Редактор — 26545, Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469. 27221, Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги —27604. Адабиёт ва санъат— 32036. 27221. Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар —29005. 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар—28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255; 30256; 30257, 30258.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02362. ИНДЕКС — 64543. № Б — 158.